

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 26
Birželio-June 29, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Kinijos vyriausybės paskelbti duomenys rodo, kad ten viešpatuoja ūkinė krizė. Maisto gamyba negali pasivyti gyventojų prieauglio. Fabrikų darbininkams skiriamos maisto normos neatitinka iš jų reikalaujamo sunkaus darbo. Kinijos gyventojų pragyvenimo lygis yra toks pat, koks buvo 1949, kada komunistų partija ten įsigalėjo. Bedarbių skaičius siekia 20 mil. Prievarta iš miestų į žemės ūkį perkeldinti jaunuoliai nelegaliai grįžta atgal į miestus. Žemės ūkis yra tiek atsilikęs, kad arklam traukti yra naudojama žmonių jėga. Per dideli investavimai į sunkiąją pramonę, kad ir nereikšmingi atlyginimų pakėlimai ir rehabilituotiems asmenims atlyginimų už praeitą laiką išmokėjimai sudarė 6,5 bil. dol. deficitą, kuriam išlygti kai kurių ministerijų išlaidos turės būti sumažintos net 33 proc.

Prez. Carter savo išvykos į Vieną metu pasirašė su Sov. S-gos prezidentu Brežnevu strateginių ginklų apribojimo sutartį — SALT II, pagal kurią abiejų valstybių turimos strateginių raketų išmetimo priemonės iki 1981 pabaigos apribojamos po 2400, o 1985 pabaigą — iki 2250. Ar JAV senatas sutiks šią sutartį be papildymų patvirtinti, šiuo metu sunku pasakyti, nes pagal senatorių Henry Jackson jorje yra padaryta sovietams daug nereikalingų nuolaidų.

Pasirašydama SALT II sutartį, Sov. S-ga nesutiko įskaityti savo naujausio Backfire bombonešio į strateginių ginklų skaičių ir apriboti jų gamybą, todėl prez. Carter prie sutarties pridėjo atskirą laišką, pagal kurį šių bombonešių daugiau kaip 30 per metus pagaminimas bus laikomas sutarties pažeidimu.

Įvairiuose Nikaragvos miestuose vyksta smarkūs susidūrimai tarp vyriausybės kariuomenės ir sandinista partizanų. Partizanų vadovybė paskelbė pavardes penkių opozicijos vadų, kurie, partizanams įsitvirtinusiems kuriam nors Nikaragvos mieste, sudarys provizorinę vyriausybę. Venecuela, Kolumbija, Peru, Bolivija ir Ekvadoras yra pasirengę naują vyriausybę pripažinti, o JAV paragino Amerikos valstybių organizaciją imtis žygių kovom sustabdyti ir sudaryti daugumos remiamą naują Nikaragvos vyriausybę.

Ghanoj neseniai įvykusio perversmo pastatyta vyriausybė pradėjo atsiskaityti su savo priešais: už korupciją buvo suaudyti buvęs valstybės prezidentas Ignatius K. Acheampong ir pasienio dalinių vadas gen. E.K. Utuka, o nuverstasis prez. gen. Frederick W.K. Atuffo laukia teismo.

Sirijos prez. Hafez al-Assad ir Irako prez. Ahmed Hassan al-Bakr sudarė jų pačių vadovaujamą bendrą politinį organą, kuris tvarkys abiejų valstybių užsienio, gynybos ir ūkinius reikalus.

Nuo Izraelio išikūrimo įvairios valstybės jam suteikė 31 bil. dol. pašalpų, tuo tarpu pagal JAV Marshall planą visos vakarų Europos valstybės yra gavusios tik 12 bil. dol.

Šio mėn. pabaigoj prez. Carter išvyksta į Japoniją dalyvauti JAV, Japonijos, V. Vokietijos, Prancūzijos, Britanijos, Italijos ir Kanados ūkinėje konferencijoje.

Italijos policija surado dokumentų, įrodančių, kad Raudonosios brigados teroristai planavo nužudyti popiežiaus palydovą ir Vatikano banko valdytoją vyskupą Poviłą Marcinkų.

JEI NEŠAUKSIME, AKMENYS ŠAUKS Protesto balsas kun. K. Garucko laidotuvėse

Okupuotoje Lietuvoje balandžio 5 mirė kun. Karolis Garuckas, Helsinkio grupės narys, kovotojas dėl žmogaus teisių. Jo laidotuvėse pasakyti trys atsisveikinimo pamokslai, kurie yra kovojančios Bažnyčios protesto balsas, labai drąsus, reikalaujantis, paliečiantis visą dabarties gyvenimą.

Jaunųjų kunigų vardu
Jaunųjų kunigų vardu atsisveikino kun. Algis. Pavardė šiuo tarpu nežinoma. Gal tai yra Algis Baniulis, gimęs 1945, į kunigus įšventintas 1974.

Jo kalbos pagrindinės mintys:

Kun. Karolio Garucko dvasia pripildė visas apylinkės parapijas ir gaivino visą tautą. Civilinė valdžia norėjo jį nuslointi, uždare mažose parapijose, bet jis dar labiau garsėjo. Jis žinomas visame pasaulyje. Dar prieš Kalėdas, paskutines jo gyvenime, jis gavo 32 sveikinimus iš Vakarų Vokietijos. Apie jį kalbėjo radijas. Ta jo dvasia ir dabar tiek daug sukviatė į laidotuves.

Jis buvo ne eilinis kunigas. Jis buvo aukos vyras, švyturys visiems, buvo apaštalas, tėsė Bažnyčioje Kristaus išganymo darbą, Evangeliją skelbė didele meile ir gerais darbais.

Mirdamas mums palieka kuklų butą, kuklius rakandus, bet savo dvasia jis išsiveržė toli, toli, į visą Lietuvą. Visi stebimės, iš kur toji jo didybė.

Civilinės valdžios nemėgiama. Jis sakydavo: aš turiu Evangeliją, kunigystę, gali mano rankas surakinti, bet mano sielos nesurakins.

Daug kentėjo dėl Bažnyčios. Bažnyčiai reikia laisvės, spaudos, kad ji galėtų veikti. Bažnyčiai priklauso ne seneliai, bet kiekviena širdis, pradedant nuo mažiausio kūdikio.

Evangelijos reikia jaunimui. Ir jis nerimo, kai ateistai taip siautėja. Jam skaudėjo širdį dėl esamos padėties. Kartu sunkiai išgyveno nesklaidumus ir kunigų tarpe. Kaip galima išduoti aukščiausius ir brangiausius principus, juk Kristus auکوjo gyvybę ant kryžiaus. Tad reikia visiems prasmingai gyventi.

Civilinė valdžia ir mirusio biujo. Jam mirus, viename kolūkyje buvo suauktas susirinkimas. Darbininkams įsakė, kad niekas nedalyvautų jo laidotuvėse. Kai buvo pašarvotas seklyčioje, ateina viena moterėlė aplankyti. Ją užsipuola bedieviai:
— Ko eini prie kunigo?
Ji atsakė:
— Einu prie žmogaus, kuris buvo doras ir geras.

Tėvas Karolis priklauso prie didžiųjų žmonių. Valančiui Muravjovas žadėjo kartuves, bet jis nepabūgo. Gandi buvo kankinamas ir nužudytas, bet jo darbas nežuvo. Ir Valančius ir Gandi švietė savo tautom, ir jų troškimai išsipildė.

Tėvas Karolis norėjo, kad Bažnyčia galėtų skleisti savo darbą nuo kūdikio iki senelio. Ir tai vieną kartą išsipildys. Ateis laikas, kai tautos įsitikins, kad be Dievo negalima gyventi.

Kun. Garuckas prašė kunigą Algį tėti jo darbą, kas buvo šventa ir brangu Bažnyčiai, tautai ir kiekvienam žmogui. Kun. Garuckas jam parodė, koks turi būti kunigas.

“Tegu jo gyvenimas mus visus padrąsina. Aš nugalėjau pasaulį”, — baigė jaunasis kunigas savo atsisveikinimo žodį.

Antras atsisveikinimo žodis

Antrąjį atsisveikinimo žodį pasakė kun. Bronius Laurinavičius, gimęs 1913, į kunigus įšventintas 1944.

Pradžioje jis prisiminė, kad Bažnyčia rengiasi Didžiajai Savaitėi, Kristaus kančios prisiminimui ir prisikėlimui. Štai ir jie stovi prie kunigo karsto. Neteiko kunigo, kai nėra kam jo pakeisti. Tai didis nuostolis visiems.

Velionis gyveno didžia dvasia. Tai dvasios milžinas. Jo vardas žinomas visame pasaulyje. Jis savo auka patraukė žmones. Tokie dvasios milžinai buvo kun. Alfonsas Lipniūnas, žuvęs vokiečių kacetė, vyskupas Reinsys. Jie ir dabar savo pavyzdžiu visiems šviečia. Savo drąsa. Didžioji dvasia nepalaidojama. Būkime tad ištikimi Dievui. Šiandien reikalaujama iš kiekvieno didžio gyvenimo, kad papuoš-

tume savo aplinką. Velionis paliko šviesų taką naktyje, lyg mėnesienos atspindį vandenyje.

Trečias atsisveikinimo žodis

Paskutinis kalbėjo kun. Alfonsas Svarinskas, gimęs 1925, į kunigus įšventintas 1950. Kalinys, Sibiro tremtinys, persekiotas ir daug kentėjęs.

Jis priminė, kad kun. Karolis buvo jėzuitas, o jėzuitai tiek daug gero padarė Lietuvai. Prieš 400 metų jie įkūrė Vilniaus universitetą ir jam vadovavo. Dabar iš Romos į Varšuvą pakviatė lietuvį prof. Rabikauską, jėzuitą, su paskaita apie Vilniaus universitetą, bet Vilnius išsigando jėzuito ir nepakviatė.

Seniau Vilniuje visi didžiavosi gražia šv. Kazimiero bažnyčia, kurią pastatė jėzuitai. Šiandien ten įrengtas ateizmo muziejus. Ten rengia vakarones. Kokia bu-

(nukelta į 2 psl.)



Pabaltiečių Moterų Taryboje birželio 10 kalbėjo dr. Martin Abend, žinomas televizijos komentatorius, ragindamas visus labiau judėti, veikti. Iš k. l-oje eilėje: V. Šileikienė, M. Žukauskienė, A. Noakaitė-Pintsch, dr. Martin Abend, M. Samatienė, I. Banaitienė, II-ojo eilėje stovi O. Alekniene, G. Donohue G. Treimanienė, S. Skobeikienė, V. Četėtienė, I. Okunienė, E. Legeckienė, už jos dr. A. Goeldnerienė, J. Laucevičienė, nepažįstama vietos lietuvaitė, Helen Kulber draugė, Helen Kulber. Nuotr. L. Tamošaičio

KOVA PRIEŠ ATP NUOSTATUS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 37

Tikiniųjų teisėms ginti Katalikų Komitetas, 1978 gruodžio 25 d., Nr. 5.

TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumui

LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui

Lietuvos vyskupams ir vyskupijų Valdytojams
Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui P. Anilioniui

Prieš trisdešimt metų, 1948 gruodžio 10, SNO Generalinė asamblėja priėmė Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, kurią, įsipareigodama šventai vykdyti, pasirašė ir Tarybų Sąjunga. Tarybinė spauda net tvirtina, kad naujoji TSRS Konstitucija garantuoja žymiai daugiau teisių ir laisvių, negu tai pramatyta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje.

Lietuvos katalikai, pokario metu pergyvenę įvairias diskriminacijos formas, tikėjosi, kad Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos garbingo jubiliejaus proga, tarybinė vyriausybė suteiks jiems bent šiek tiek daugiau teisių ir laisvių, tačiau viskas įvyko atvirkščiai. 1978 lapkričio 24 Religijų reikalų tarybos įgaliotinis P. Anilionis su-

kviatė į Vilnį visus Lietuvos vyskopus ir vyskupijų valdytojus ir įsakmiai pabrėžė, kad nuo dabar pilnai reikės laikytis 1976 liepos 28 LTSR ATP patvirtintų “Religinių susivienijimų nuostatų”, o jų nesilaikantieji bus griežtai baudžiami.

LTSR ATP, patvirtindamas “Religinių susivienijimų nuostatų”, pirmiausia turėjo atsižvelgti į tai, kad Katalikų Bažnyčia Lietuvoje turi ne tik 600 metų istoriją, daugybę neužginčijamų nuopelnų Lietuvai, pvz., prieš 400 m. jėzuitų įkurtas Vilniaus universitetas, bet ir tai, kad Katalikų Bažnyčiai ir šiuo metu priklauso nemažiau 70 procentų Lietuvos gyventojų ir tik nežymi dalis laiko save ateistais. Liaudies vyriausybė, tvirtindama Nuostatų, privėlė atsižvelgti į daugumos piliečių įsitikinimus ir valią, tačiau pasielgė priešingai — saujelės ateistų interesai nulėmė diskriminacinį Religinių susivienijimų nuostatų pobūdį.

Šiuo raštu mes norime atkreipti tarybinės vyriausybės dėmesį, kaip Lietuvos kunigai ir tikintieji vertina jiems primestus nuostatus, kurie prieštarauja ne tik Visuotinei žmogaus teisių deklaracijai, bet ir LTSR

POPIEŽIAUS VIZITAS BŪSIAS JAUČIAMAS LIGI URALO KALNŲ

Popiežius Jonas Paulius II, asis, sugrįžęs į Romą, pasiuntė laišką Lenkijos liaudies respublikos prezidentui profesorius Jablonskiui, dėkodamas Lenkijos vyriausybei už parodytą palankumą ir visas paslaugas jam besilankant Lenkijoje. Pažymėjęs, jog tėvynę praleistos dienos visada liks gyvos jo atminty, Šventasis Tėvas iške pažymi, jog jis visada melsis už lenkų tautos dvasinę, moralinę, kultūrinę, socialinę ir ekonominę pažangą.

“Aš turiu vilties”, rašo popiežius Lenkijos respublikos prezidentui, “kad mano vizitas patarnaus tiems tikslams, kuriuos buvau užsibrėžęs, vykdamas į tėvynę. Ypatingai tikiuosi, kad mano apsilankymas bus naudingas Bažnyčios ir valstybės santykių Lenkijoje išvystymui ir ryšių išplėtimui tarp Apaštalo sosto ir Lenkijos vyriausybės.”

Popiežiaus vizitas Lenkijoje susilaukė plataus atgarsio ne tik Vakarų spaudoje, bet taip pat ir Lenkijos komunistiniuose laikraščiuose. Visi Lenkijos laikraščiai vieningai pastebi, kad Šventojo Tėvo apsilankymas Lenkijoje didžiai patarnavo bendram taikos reikalui, o ypač Bažnyčios ir valstybės bendradarbiavimo išplėtimui, nors jie nenuslepia gilių prieštaravimų tarp Bažnyčios mokslo ir marksistinės ideologijos.

Lenkų darbininkų partijos dienraštis Trybuna Ludu, pavyzdžiui, rašo, jog partija trokšta sudaryti sąlygas visų lenkų tarpusavio susipratimui ir bendradarbiavimui tėvynės gerovei, nepriklausomai nuo krašto piliečių religinių įsitikinimų. Laikraštis reiškia nuomonę, jog popiežiaus kelionė patarnavo tam tikslui. Ypatingu būdu įvertina popiežiaus pastangas išspręsti dabartines pasaulines problemas, tuo būdu įtvirtinant tarptautinę taiką.

Dienraštis Życie Warszawy mano, jog Šventojo Tėvo apsilankymas Lenkijoje yra reikšmingas katalikų Bažnyčios istorijos įvykis, turintis taip pat ir neabejotiną politinę reikšmę. Ypač iškelia tas popiežiaus kalbų vietas, kuriose Šventasis Tėvas kvietė visas tautas gyventi tarpusavio meilę, gerbiant vieniems kitų teises. Popiežius tokiu būdu, rašo Życie Warszawy, pakėlė savo balsą prieš visus tuos, kurie ginklo jėga siekia pagrįsti tarptautinę santvarką, kurie siekia savivališkai pakeisti valstybines sienas ir pavergti kitas tautas.

Vakarų kraštuose spauda su dideliu entuziazmu vertina popiežiaus kelionę Lenkijoje. Pažymėtinas yra Vienos arkivyskupo kardinolo Koenigo pareiškimas. Šventojo Tėvo vizitas Lenkijoje, pažymėjo kardinolas, sukėlė tartum žemės drebėjimą, kuris bus jaučiamas ligi Uralo kalnų.

RUSŲ KALBA — RUSIFIKACIJOS ĮRANKIS

SSSR ministerių taryba 1978 spalio 13 priėmė potvarkį apie “Priemones toliau pagerinti rusų kalbos mokymąsi ir mokymą sąjunginėse respublikose”. Potvarkio tekstas nepaskelbtas, bet jo turinį atspoko žurnalas Rus-kij jazyk v nacionalnoj škole (Rusų kalba tautinė mokykloje, 1979 Nr. 1).

Potvarkis aiškiai rodo, jog daromos ypatingos pastangos užtikrinti, kad visi nerusai Sovietų Sąjungoje išmokyti laisvai kalbėti ir rašyti rusiškai. Pasak sovietologės Ann Sheeny (Radio Liberty Research, RL 120/79, 1979.IV.17), naujieji potvarkiai ir panašios priemonės įkvepia dar daugiau baimės tiems nerusams, kuriems jau dabar daug rūpesčio kelia valdžios “tikrasis tikslas” — “kalbinė nerusų tautybių rusifikacija”, ar galimybė, kad “dvikalbiškumas” neišvengiamai sužlugdys jų pačių kalbas. (Panašių nuomonių dažnai pasirodo Lietuvos savilaidinėje spaudoje.)

Sheeny nuomone, Maskva yra taip tvirtai įsitikinusi, jog būtina visus SSSR piliečius išmokyti rusų kalbos, kad ji nepaisys nerusų jautrumo tuo klausimu. Tačiau ji galvoja, kad, įvedus naujas priemones, rusų kalbos lygis nerusų tautose, ypač Centrinėje Azijoje ir Užkaukazyje, dramatiškai nepakils. (Elta)

SOVIETINĖ SISTEMA — “VIETINŲ REVOLUCIONIERIŲ” KŪRINYS

1940 metais nebuvo raudonosios armijos agresijos — sovietinė sistema į Pabaltiją įvedė “vietiniai revolucionieriai”, — tai tvirtina pėmai Maskvoj išleista liuksusinė knyga “Socialističeskije revoliuciji 1940 g. v Litve, Latvii i Estonii. Vosstanovlenje sovietsoj vlasti (Socialistinės revoliucijos 1940 m. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Sovietinės valdžios atstatymas. Nauka, Maskva, 1978, 531 p.).

I. I. Mincov vadovaujama redakcinė kolegija savo uždavini atliko magiškomis lazdelėmis — iš 1940-1941 metų dingo raudonoji armija, suklustoti rinkimai, stalininis teroras, masinės deportacijos. (Elta)

(Bus daugiau)

Savaitės įvykiai

Atsilikusių valstybių ginklų sandėliai auga žymiai greičiau, kaip didžiųjų, nes jos išleidžia 5 kartus daugiau tvirtos valiutos ginklam, o ne ūkio mašinom pirkti.

Kinijos komunistų partijos pirm-kas ir ministeris pirm-kas prisipažino liaudies kongresui, kad pr. m. jo paskelbti ūkiniai planai buvo per ambicingi, nes juos sudarant nebuvo atsižvelgta į per 10 m. radikalių vykdytą sabotąžą.

Prez. Carter ir Sov. S-gos prez. Brežnevas sutarė įvairių klausimam aptarti susitikinėti kasmet.

Malajijos vyriausybė paskelbė, kad ji išplukdys į jūrą ten stovyklose gyvenančius 70,000 pietryčių Indokinijos pabėgėlių, nes niekas nesirūpina jų įkurdinti. Keliais laivais atplaukiančių naujų 500 pabėgėlių ji jau neįsileido.

Nikaragvos vyriausybės karys nušovė ten karo veiksmų sekti atvykusį ABC televizijos korespondentą Bill Stewart ir jo vertėją. Valst. d-tas dėl to griežtai protestavo, o Nikaragvos prez. Somoza pažadėjo reikalą iširti.

Izraelio aukšč. teismas įsakė vyriausybei laikinai sustabdyti žydų kolonijos prie Nablus miesto steigimo darbus.

59 žymūs Amerikos žydų vadai pasinėti Izraelio min. pirm-kui Menachem Begin protestą prieš naujų žydų kolonijų steigimą okupuotam vakariniam Jordano krante ir prieš arabų žemių nusavinimus. Begin teigia, kad žydai turi absoliutinę teisę apsigyventi bet kurioj žydų protėvių žemės vietoj.

Iš Zimbabwė min. pirm-ko Abel T. Muzorewa vadovaujamos partijos pasitraukė 8 parlamento nariai ir sudarė atskirą partiją. Esą Muzorewa protegavęs savos genties narius.

Europos bendros rinkos valstybės pasiuntė Izraeliui griežtą protestą prieš žydų kolonijų steigimą okupuotose arabų žemėse.

Ugandos tautinei patariamajai tarybai pareiškus nepasitikėjimą, jos prezidentas Jusufu K. Lule pasitraukė iš pareigų. Jo vieton buvo išrinktas advokatas Godfrey L. Binaisa.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Į įsidrąsinusius okupuotos Lietuvos romanistus jau atkreipė akį komunistų partija. Bet įsibėgėjimo atviriau pažvelgti į komunistinės santvarkos tikrovę partiniams cenzoriams nevyksta taip lengvai sustabdyti. Štai po J. Avyžiaus ir L. Jacinevičiaus romanų Pergalėje (Nr. 3-5) išspausdintas Antano Drilingos (g. 1935) romanas „Laimės kūdikio gyvenimas“. Iki šiol A. Drilinga reiškėsi kaip poetas, linkęs į pilietinę tematiką, niekad nesusikirtęs su oficialiaja komunistų ideologija. Išleisti net 7 eilėraščių rinkiniai. Šiek tiek reiškėsi ir literatūros

kritikoje. Savo romane jis gana laisvai valdo beletristinę techniką. Idomu, kad išdrįsta atviriau atskleisti komunistinės santvarkos negeroves. Romanas vaizduoja architektūros studentą Julijų Stonkų, kilusį iš mažžemių. Jo tėvą suėmė stribai, ir teismas nuteisė visam amžiui ištremti į Sibirą už tai, kad jų kieme rado partizano, turtingo kaimyno sūnaus, lavoną. Vargo keliu Julius kopia į mokslą, ir gana greitai susiduria su sovietinės santvarkos nenormaliais reiškiniais. Paminėsime tik kelis tokio gyvenimo pavyzdžius:

Juliiui siūlomas santechnikos etatas: „ta vieta ne itin šlovinga, tačiau nepaprastai naudinga bet kokiame tarybiniam piliečiui, nes ne tik algą gauni, bet dar ir pachaltūrinti gali“... „Blatas“ sovietinėje santvarkoje yra visagalis. Mokėjimas „kombinuoti“ yra ekonominio gyvenimo pagrindas. Čia ir proto daug nereikia, reikia tik apsukrumo: „Velniam man smegenys? Laimingieji smegenų neturi. Juo mažiau dirba smegeninė, tuo maloniau gyventi. Žiūrėk, kaip aukštai iškopia tie, kurie neturi šito daikto, bet įsigudrina pasinaudotsvetimu“... „Bet pirma reikia apsisukti taip, kad suspėtum kam nors iš didžiųjų meškerę panėšėt. Kitaip sakant, mitrumo reikia.“ Tas mitrumas viskuo aprūpina: „Armatūros trūksta, o privačioms statyboms jos vis tiek užtenka“... „Baldai negaunami už normalią kainą, kad juos gautum — reikia kažkam kažkiek duoti, paskui tas kažkas dar kažkam duoda, ir taip toliau, keliom pakopom, juk nuėjęs į parduotuvę, net ir turėdamas pinigų, nenusipirksi“... Tokioje santvarkoje be pašalinių pajamų gyvenimas būtų neįmoniška skurdus. Dėl to ir architektai savo pinigines turi iš šalies gauti violetinių šimtinukių. Pati valstybė skatina vogti ir sukčiauti. A. Drilingos romane tokių taiklių tikrovinių pastabų yra gana gausu. Tomis atviromis pastabomis romanas ir darosi įdomus. Paliečiama ir komunistinė moralė: sugriovus krikščioniškąją moralę, žmogus metasi į juslinių malonumų tenkinimą ir visai sumenksta. Žiūrėsime, kaip partinės kritikos bus sutiktas naujasis Antanas Drilinga.

— Gegužės 25 Lietuvos komunistų partijos centro komitetas Vilniuje sušaukė „kūrybinės inteligentijos aktyvo pasitarimą“. Tai buvo tikros komunistinės rekolekcijos, kuriose pagrindinis pamokslininkas buvo pirmasis komunistų partijos sekretorius Petras Griškevičius. Kelias valandas trukusiame referate jis palietė ekonominius ir kultūrinius Lietuvos reikalus. Pasigyręs pramonės ir žemės ūkio suklestėjimu, viršplėniniais procentais, tuos laimėjimus priskyręs komunistinei santvarkai, vis dėlto negalėjo paaiškinti, kodėl gyventojams trūksta daug dalykų, kodėl šlubuoja buitinio aprūpinimo tarnyba. Sekretorius pabrėžė, kad Lietuvoje stambinami kolchozai, kad remiamas žemdirbių privatus pagalbinis ūkis, kad intensyviai naikinami viensėdžiai, kuriamos grupinės gyvenvietės. Iki dabar esą panaikinta 70,000 viensėdžių, bet dar esą 154,000 nukeldintinių viensėdžių. Nukeldinimo darbas būsiąs baigtas iki 1990 metų. Tačiau kalbėtojas pripažino, kad grupinės gyvenvietės turi daug trūkumų: prie sodybų nėra sodelių, nepasirūpinta ūkinų trobesių statyba ir finansavimu. Pripažino, kad kolchozuose „didelius sunkumus pergyvena gyvulininkystės darbuotojai“. Trūksta pašarų, praėjusią žiemą iššalo labai daug kultūrinių pašarų pasėlių, rudėnį nepasėta reikiamo kiekio žiemkenčių, kito pieno produkcija, sumažėjo mėsinų gyvulių... Labai plačiai kalbėjo apie kultūrinius reikalus. Apžvelgė literatūrą, muziką, teatrą, dramą, kinematografiją, dailę, kritiką. Džiaugėsi, kad kūrybinė inteligentija aktyviai jungiasi į „komunizmo statybą“, į naujojo žmogaus auklėjimą. Suminėjo daug žinomų rašytojų, kompozitorių, režisierių vardų. Reikalavo „kurti naujus reikšmingus literatūros ir meno kūrinius, kuriuose būtų talentingai vaizduojami didvyriški tarybinės liaudies žygiai, drąsiai keliamos socialistinės visuomenės vysty-

(nukelta į 5 psl.)

JEI NEŠAUKSIME ...

(atkelta iš 1 psl.)

vo graži jėzuitų bažnyčia Kaune. Jų gimnazija. Kokius jie darbus atliko tautai — švietė ir mokslo jaunimą, ugdė krikščioniškoje dvasioje. Šiandien viskas atimta, bažnyčia paversta sporto sale. Mūsų bedieviai visa nori sugriauti, bet nesugriaus. Bedieviai Bažnyčią nori įveikti ir skaldo ją iš vidaus, bet neįveiks, tik pažvelkite į Bažnyčios istoriją.

Kun. Karolis grūmėsi su bedieviais. Jis laimėjo visų meilę, viso jaunimo ir parapijos.

Kas užims jo vietą? Iki šiol tylėjome. Mes anksčiau turėjome pakelti balsą. Laikas pasakyti: šalin rankas nuo seminarijos. Jeigu mes tylėsime, tai akmenys šauks.

Bedieviai sako, kad nereikalingos bažnyčios, nes jų lankymas mažėja. Jie meluoja. Jie laiko Vilniaus vyskupą ištrėmime, kad jis negalėtų eiti pareigų. Jie visokiais būdais šmeižia vyskupą Staugaitį. O tikroji tiesa yra ta, kad jis pasirašė nepriklausomybės aktą, dėl to jo nekenčia.

Mes turime atsakyti, atremti melus. Bedieviai pasiryžo sukompromituoti ir pogrindžio seminariją.

Noriu priminti, kad esame dviejų didelių jubiliejų išvakarėse: 1984 — 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties, 1987 — 600 metų nuo Lietuvos krikšto.

Turime tinkamai pasitikti tas sukaktis, turime atnaujinti tautos veidą. Mums reikia Vilniaus katedros, šv. Jono bažnyčios, išniekintos šv. Kazimiero bažnyčios.

Mes turime kovoti už savo teises. Turime ryžtis, kad atgimimas pakeltų visą Lietuvą.

Kun. Karolis didis savo dvasia, ir mes prisiekiamo: mes nesustosime, bet eisime iki pilnos Katalikų Bažnyčios pergalės.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENES SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldajamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradienį 2-8 val. vak., šeštadienį 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsiamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurioj miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE ANGELĖ E. KARNIENĖ REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY 3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706 Telefonas: (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojų kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadienį 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmadienį 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300



Lietuvių Fondo tarybos ir valdybos nariai, dalyvavę 1979.VI.10 posėdyje. Iš k. sėdi: dr. Gediminas K. Balukas (valdybos pirm.), Daina Kojelytė, Marija Remienė, dr. Antanas Razma (tarybos pirm.); stovi: Kazys Barzdukas, Apolinaras P. Bagdonas, Viktoras Naudžius, Povilas Kilius, Antanas Juodvalkis, Petras Želvys, Stasys Baras, Jonas Vaznelis, dr. Kazys Ambrozaitis, Pranas Mažrimas, dr. Vytautas Tauras ir dr. Ferdinandas Kaunas. Nuotr. Jono Kuprio

Rašydami testamentus, neužmirškime Lietuvių Fondo, įrašykime į testamentą numatytą sumą ir tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60629"

- | | |
|---|----------------|
| 1. Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1979.VI.1 d. | \$1,570,060.00 |
| 2. Per 5 mėnesius paaugo | \$ 45,318.00 |
| 3. Pelno skirstymo komisija paskirstė | \$ 573,251.00 |

Visi statykime Lietuvių Fondą, kad jis pasiektų 3 milijonus ir kasmet galima būtų paskirstyti

150 TŪKSTANČIŲ DOLERIŲ

LIETUVIŲ FONDAS

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS. • Pre-
numerata metų \$13.00. • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuodžiūra. •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Amerika ir Lietuva

Artėjame į Liepos 4, į Amerikos nepriklausomybės šventę. Tad neučia mintys keliauja į praeitį ir klausia, kokie buvo šių dviejų kraštų santykiai.

Kai Amerika kūrėsi, dar egzistavo senoji Lietuvos valstybė. Ji dar gyvavo 19 metų, kol ją pasidalijo Rusija ir Prūsija. Į Amerikos laisvės karus įsijungė daug Europos tautų. Tuo metu buvo mada padėti tautom iškariauti laisvę ir atsikratyti kolonializmo. Vyko kariai ir iš Lietuvos ir to meto Lenkijos.

Lietuva dar buvo svarbi ir kitų atžvilgiu. Tuo metu dar buvo buriniai laivai. Jų statybai reikėjo geros medžiagos — aukštų, tiesių ir lieknų stiebų. O tokios pušys augo Lietuvoje, Latvijoje. Lietuva gamino geros rūšies kanapes, iš kurios buvo daromos geros kokybės virvės laivam. Tų virvių reikėjo labai daug. Taip iš Lietuvos buvo gabenamos prekės, labai reikalingos Amerikos laisvei įtvirtinti. Tai išugdė Amerikos karo laivyną.

Kai Lietuva 1795 buvo okupuota, lietuvių tauta tada daugumoje buvo suvargusi, nemokyta. Didesnės įtakos neturėjo Europoje nei Amerikoje. Bet 19 amžiaus viduryje buvo dvi revoliucijos — 1831 ir 1863 metų sukilimai. Abu sukilimai parodė, kad tauta yra gyva, kad nori laisvės gyventi. Bet abu sukilimai buvo pralaimėti. Amerika jau tada bičiuliavosi su Rusija, ir didesnių demaršų nepadarė. Ji tik priėmė pabėgėlių dalį.

Amerikos ir Lietuvos santykiai ėmė keistis 19 amžiaus gale. Iš Lietuvos atvyko vis daugiau ir daugiau imigrantų. Tiesa, jie buvo mažai mokytai, bet buvo gera ir patvari ir sąžininga darbo jėga, kuri padėjo išugdyti Amerikos galybę.

Amerika suteikė laisvę emigrantams, leido jiems puoselėti savas tautines tradicijas, kurti savo spaudą, statyti bažnyčias. Amerikoje ir ėmė augti visai

nauja Lietuva. Kilo tautinis sąjūdis, kuris reikalavo Lietuvai laisvės. Judėjimas stiprėjo. Ypač jis gyvai pasireiškė pirmojo pasaulinio karo metu. Amerikos lietuviai rengė kongresus, siuntė rezoliucijas Amerikos prezidentui, rinko aukas, visais galimais būdais rūpinosi nepriklausomos Lietuvos atstatymu.

Buvo organizuojama net kariuomenė, bet ji negalėjo vykti kaip kovos vienetas. Išvyko tik pavieniai asmenys. Toks buvo ir Stepas Darius ir keli jo draugai.

Amerikos prezidentas Wilsonas buvo paskelbęs tautų apsisprendimo principus. Jais pasinaudojo lietuviai ir privedė prie to, kad Amerika pripažino Lietuvos valstybę ir de facto ir de jure.

Tuo metu iš Amerikos atėjo didelė parama po karo nukentėjusiam kraštui atsistatyti. Amerikos lietuviai sudėjo nemažas sumas pinigų, gavo maisto ir rūbų iš valdžios.

Lygiai ir antrojo pasaulinio karo metu, Lietuvai netekus laisvės, Amerika nepripažino ir nepripažįsta jos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Tai labai pagerina mūsų kovos poziciją dėl Lietuvos laisvės. Amerika rėmė ir remia ir toliau mūsų diplomatinę testinumą, išlaiko Amerikos Balsą, kad kraštas būtų tiksliai informuotas apie padėtį. Ir tik Amerikos globa ir pagalba Lietuva ir kiti pavergti kraštai atgaus laisvę. Kad tai įvyktų, lietuviai turi budėti ir dirbti Lietuvos ir šio krašto labui. Amerika turi būti galinga valstybė, nes tik tada pajėgs vadovauti pasauliui ir sulaukyti sovietinio smurto grėsmę. Sovietai glemžia tautas ir jas praryja, o Amerika leidžia tautom gyventi.

Besidžiaugdami Amerikos didžiąja švente, džiaugiamės visais tais, kurie prisidėjo prie jos galybės kūrimo ir linkime, kad šis kraštas būtų pats pajėgiausias pasaulyje ir kad visiem vadovautų, siekiant laisvės tautom.

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, nesikaitant gausių intervencijų JAV valdžios įstaigose, kartą per metus siekia su administracijos pareigūnais peržvelgti Lietuvos klausimų įvykusius tarptautinės politikos pasikeitimus, pakartotinai pristatyti mum rūpimus svarbiuosius klausimus ir įvertinti Amerikos nusistatymą Lietuvos valstybingumo atžvilgiu.

Pereitais metais panašius klausimų peržiūrėjimas vyko LB rūpesčiu gautos audiencijos su JAV viceprezidentu W.F. Mondale metu. Šiais metais teko klausimus aptarti su įtakingais valstybės departamento pareigūnais — valstybės sekretoriaus padėjėju Europos reikalams R.L. Barry, Rytų Europos skyriaus direktorium C. Schmidt, Pabaltijo valstybių skyriaus viršininku T. Longo, teisiniu patarėju Europos reikalams J. Crook, protokolo skyriaus atstovu G. Sealy ir žmogaus teisių pareigūnu Europai J. Greenwald.

JAV LB delegaciją sudarė JAV LB krašto valdybos pirm. Alg. Gečys, visuomeninių reikalų tarnybos pirm. Aušra Zerr ir Lietuvos vyčių organizacijos atstovai adv. Ernest Raskauskas ir Joseph Simanis. Pastarieji dalyvavo su L. vyčių centro valdybos pirm. P. Skabeikio žinia. Konferencijos eigos stebėti buvo atvykę Baltųjų Rūmų pareigūnė tautybių reikalams Victoria Mongiardo.

Valstybės dept. atstovams buvo įteikti du išsamūs memorandumai, vienas bendraisiais klausimais, antras — specifiskai Lietu-

VALSTYBĖS DEPARTAMENTE
SVARSTYTI LIETUVAI
SVARBŪS KLAUSIMAI

mais, antras — specifiskai Lietuvos sienų žymėjimo JAV valdžios žemėlapiuose klausimu.

Konferencija truko dvi su puse valandos.

Pradžioj LB delegacijos nariam buvo įteiktas pareiškimas, kuriuo valstybės departamentas užtikrino, kad Pabaltijo valstybių įjungimo į Sov. Sąjungą nepripažinimo politika tęsiama pilnumoj ("continues fully in force").

Diplomatinių tarnybos testinumo užtikrinimas

Memorandume akcentuota svarba išlaikyti Lietuvos diplomatinę tarnybą su pilnai akredituotais diplomatais. Tai duoda nepaprastą svorį aneksijos nepripažinimo politikai. Į Lietuvos diplomatinę tarnybą privalo, reikalui esant, būti įvesti nauji pareigūnai. Lietuvos finansiniam rezervam besibaigiant, JAV turėtų teikti finansinę paramą (užsienio paslaugų forma) Lietuvos atstovybių ir jų personalo išlaikymui.

Diskusijų metu buvo aišku, kad valstybės departamento pareigūnai su padėtimi yra gerai susipažinę ir ją supranta. Principie jie nėra priešingi ieškoti priimtinos formulės problemos išsprendimui, ir jau kuris laikas pats klausimas jų yra svarstomas.

Jų teigimu, problemą sudaro naujų precedentų iššaukimas, Vienos konvencijos legalumai, Lietuvos valstybės piliečių buvimas postam užimti. Baltųjų Rūmų atstovė pareiškė, kad būtų naudinga, jei valstybės departamentas paskirtų datą, iki kurios bus stengiamasi minimam klausimui pasiekti prideramą sprendimą. LB atstovų taip pat pareiškta, kad finansinio klausimo sprendimas, likviduojant nekilnojamą Lietuvos pagalbą, būtų tik laikinas problemos sprendimas.

Pabaltijo klausimai Jungtinėse Tautose

LB delegatų nusiskysta, kad valstybės departamentas ne tik kad nesuteikia eigos 89-ame JAV kongrese vieningai priimtai rezoliucijai kelti Jungtinėse Tautose tautinio apsisprendimo teisės paneigimą Pabaltijo valstybėm, bet taip pat vengia iš viso minėti Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių aneksiją ar šių tautų genocidą.

Į valstybės dept. pareigūnų teigimą, kad būtų netikslu, žinant dabartines nuotaikas Jungtinėse Tautose, klausimą statyti balsavimui, atsakyta, kad klausimo kėlimas nebūtinai turi būti privedamas prie balsavimo.

JT-ose esama įvairių komisijų, kuriose Pabaltijo reikalai galėtų būti keliami ir panaudojami kaip konkretūs pavyzdžiai, atremiant antiamerikietiškus puolimus.

Lietuvos žymėjimas valdiniuose žemėlapiuose

Pareikštas susirūpinimas dėl Pabaltijo valstybių žymėjimo oficialiuose JAV valdinių įstaigų leidžiamuose žemėlapiuose. Apgailestauta, kad Lietuvos žymėjimas žemėlapiuose smarkiai įvairuoja ir daugely atvejų nesiderina su Pabaltijo valstybių įjungimo į Sov. Sąjungą nepripažinimu. Įteikta memo-randume specifiskai prašoma atkreipti ypatingą dėmesį į Lietuvos rytinių sienų žymėjimą (Vilnius rodytinai Lietuvos ribose), vietovardžių rašymą lietuvių kalba (pasiūlyta atsakyti transliteracijos iš rusų kalbos) ir į žemėlapius įtraukimą pastabas, iškeliančias faktą, kad JAV nepripažįsta Pabaltijo valstybių įjungimo į Sov. Sąjungą.

Klausimą svarstant, atkreiptas dėmesys į tai, kad JAV diplomatinių postų žemėlapy dėl nežinomų priežasčių neįguburoja Pabaltijo valstybių skyrius valstybės departamente.

Valstybės dept. pareigūnai priėmė memorandumą iškeliant pastabas ir pažadėjo suteikti JAV geografo įstaigos detalų atsakymą.

Žmogaus teisės ir politiniai kaliniai

Buvo iškeltas faktas, kad žmogaus teisių judėjimas Lietuvoje kyla iš tautos vedamos kovos už valstybines teises ir tautų apsisprendimą. Valstybės departamento politika turėtų tai suprasti ir visokeriopa remti. Iš Sov. Sąjungos turėtų būti reikalaujama pilno paklusimo Helsinkio sutarimam, aiškiai protestuojant dėl suėmimo asmenų, kurie siekia veikti Sov. Sąjungos įstatymų rėmuose, kad žmogaus teisės būtų garantuotos. Specifiškai prašyta pagalbėti lietuviams politiniams kaliniams—V. Petkui, B. Gajauskui, P. Plumpai ir Š. Zukauskui.

Konferencijai tebevykstant, Aušra Zerr, lydima Baltųjų Rūmų atstovės, specialiai nuvyko pasimatyti su valstybės sekretoriaus padėjėja žmogaus teisių reikalams Pat Darien. LB at-
(nukelta į 7 psl.)



Dainuojanti jaunystė — Maironio lituanistinės mokyklos choras Kultūros Židinio scenoje dainuoja per iškilmingą mokslo metų baigimo aktą birželio 10. Chorui vadovauja muzikė Nijolė Ulėnienė. Nuotr. G. Peniko

ANTRAS SKYRIUS

Skaidri vaikystė. — Audringa jaunystė

Vaikas augo erdviuose sentėvių rūmuose, ir linksmas jo šūkavimas aidėjo apytamsiuose namų skliautuose. O vakarui atėjus, mažytis Fernandezukas mėgdavo glaustytis prie tėvo palei židinį, kuriame spragėdami degė stambūs kelmiai. Nuo raudonų liepsnos atspindžių žiūravo sienos, nukabinėtos žvilgančiais ginklais. Gražu tada būdavo klausytis šnekų apie žiaurios maurus, kurie mūšin mesdavo laukiniškai šaukdami ir kurie kankindavo krikščionis. Būdavo kalbama, kad šventieji kentėtojai mirė dėl tikėjimo, dargi kankynėse Dievo žodį skelbdami.

Gražiausias atsitikimas buvo pasakojamas apie šv. Vincentą, kuris nūnai šlovėje ilsėjosi bažnyčioje šalia Bulhoes rūmų. Du piktai juodvarniai tolydžio būdavo prie šventojo, primindami tebuklą jo mirties valandoje.

Šv. Vincentas tuosyk buvo diakonas Saragosoj, kur skelbė evangeliją pagonims. Jisai atvertė jų tiek daug, kad Romos prefektas jį suėmė ir įmetė į labai tamsų kalėjimą, o paskui budi-liams įsakė ant rato plėšyti jo kūną, žaizdas barstant druska. Po to šventąjį uždarė į dar tamsesnį kalėjimą. Bet aure — jo pančiai savaime nukrito, gi ken-

tėtojas pragydo su angelais, kurie jį apsupo šviesa, skaistesnė už saulę. Prefektas įnirto ir liepė šv. Vincentą vėl dėti ant rato. Bet kad šisai turėtų jėgų ištvirti dar aršesnius kankinimus, įsakė šventąjį paguldėti ant patalų. Kentėtojas atsiskyrė su šiuo pasauliu. Pagonys jo kūną išmetė plėšriesiems paukščiams. Tada atsikrdo du juodvarniai, sergėdami ir savo snapais jį apgindami.

Kitame kambario palei Mariją taip pat klausėsi pasakojimų, sėdėdama prie ratelio. Tos ilgos vakarynos ugdė vaiko sielą, ir jis prieš sužavėtas savo akis regėjo slenkant riterių žygdarbius ir nuostabius kentėtojus.

Mažasis Fernandezas augo karštoje krikščionių dvasioje. Iš pirmų metų jis matė gražų savo motinos veidą, ir jos įtaka turėjo būti stipri ir gili tajai sielai, kuri savo laiką buvo pašaukta eiti kietu evangeliškojo tobulumo ir šventumo taku.

Senovinis italų raštas apie šeimos auklėjimą pavaizduoja anos gadynės papročius, bemaž tokius pat visose krikščionių šalyse. Ten motinoms patariama pratinti vaikus, vos tik jie švelbeldžiuoti pradeda, tirti žodžius "Jėzus", "Sveika Marija", "Ačiū Dievui", "Tėve mūsų, kurs esi danguje", "Garbė Dievui", ir kitokių Dievo ir šventųjų pagarbimus.

(Bus daugiau)

NELLO
VIAN

ŠV. ANTANAS PADUVIETIS

IŠVERTĖ ANTANAS VAIČIULAITIS

2

Kai kurie iš tų kryžievių tarpo likosi anoje šalyje, susigundę karaliaus padovanotais dvarais ir didikų vardais. Pirmutinis vyskupas, sėdęs į marmuro sostą, arabeskais išgrąžintą senovinėje mečetėje, kuri dabar buvo paversta į krikščionių bažnyčią, kaip tik buvo vienas tų anglių kryžievių. Tai maldingas mokslininkas Gilbertas.

Tarp jauniausių ir stipriausių karaliaus Sančo riterių švietė Donas Martynas Bulhoes. Jis buvo iš turtingiausių miesto didžiūnų šeimos, kuri neturėjo dvarų. Galingesnioji feodalų aristokratija buvo susimetusi ant žemės. Erdvūs ir turtingi Bulhoes šeimos rūmai stovėjo šalia didelės bažnyčios. Donas Martynas savo kardą skyrė karaliaus tarnybai ir išgarsėjo žygiuose, kurie žymėjo pirmuosius valdovo metus. Vėliau jis užėmė aukštą vietą karaliaus išde. Bet čia minimu laikotarpiu jis buvo jaunas, ir žirgai, puošnios ve-

žėčios jį viliojo labiau negu raštinės kedė. Tačiau jo siela buvo tiesi, kaip jo kardo asmenys, o jo pamaldumas — karštas ir gilus.

Šauniame savo gyvenime netrukus jis pajuto širdį ir ko trūkstant. Jau jam nepakako grumtynių ir turnyrų. Kai dulkėtas ir nuilsęs jis grįždavo jodinėse, jam taikydavos pakelti akis į marmurinį savo rūmų balkoną, lyg jis būtų tikėjęs ten išvysti moters veidą. Suprato jisai, kad būtų maloniau gyvenimo keliu žengti su mylima bičiule. Rūmai tuosyk dažnai atsidarydavo iškilnioms puotoms. Vienoje iš tokių puotų Martynas susitiko su moterimi, kuri buvo jo verta savo kilme, jaunyste ir gražumu, kaip kad jisai buvo troškęs. Marija Teresė, iš Taveiros šeimos, didžiudamasi padavė savo baltą rankytę nurudusiai ir stipriai gražiojo riterio rankai. Visame mieste, tiek prastuolio pirkutėje, tiek ir didžiūnų palociuose, ilgą laiką buvo

pasakojama apie aną iškilmingą pulką, kuris lydėjo prie altoriaus nuotaką ir karaliaus riterį.

Per mišias, aukštuose, žioruojančiuose langų stikluose atvaizduoti barzdūčiai atsiskyrėliai, mergelės su baltais šydais, aukso ratilais vainikuoti kankiniai, rodos, sukruto saulės spinduliuose, ir didelėse, skaisčiose Marijos akyse pasivaideno regėjimas. Ji svajoj apie kūdikį, gimiantį iš šių jungtinių, kurias kunigas laimino plačiu mostu. Jos sūnus gal bus kariauninkas, kuris pagonių krašte išsikovsky karalystę... O gal garsingas mokslo vyras, aplink kurį spiesis eilės mokytiniai. Arba gal didis abatas, kuris savo auksine lazda valdys tūkstančius vienuolių plačiose žemėse... Vienok kilnios moters širdis neaiškiai nu-jautė dar kažką didžiau...

Ažuolo atžala

Marija laukė kūdikio. Ap-linkui ją skambėjo namų ir kaimynų džiugės. Tačiau jaunosios moters mintys skriejo toli nuo šių žemiškų laimės ženklų. Kiauras valandas ji praleisdavo kambary prie šv. Panelės paveikslą arba, sėdėdama ant savo kraitinės skrynios, vartė paveiksluotą maldaknygę, gulincią ant jos kelių. Dažnai ji kalbėjo tui laimingo lūkesčio giesmę, kurią pratarė nužemintoji dangaus karalienė, sakydama: "Mano siela šlovina Viešpatį". Tuose žodžiuose jinai atradavo naujos

ŽEMAITIŠKUOSE AVOKADŲ SODUOSE Kelionė į Californiją (13)

Sukilome anksti. Šiandien suplanuota nauja kelionė į žemaitiškus avokadų sodus. Tai gražumėlis. Jei būtų žemaitiškai kopūstai ar morkų sodai, lengvai suprasčiau, bet dabar — avokadų!

Tik Amerikoje sutikau šį keistą vaisių. Savo išvaizda panašus į didelę, dar nenunokusią kriaušę. Skonis — savotiškas! Jį valgia vieną su citrina arba su tam tikru padažu. Dažnai duodamas prieš pietus su kitom daržovėm.

Ant kokio medžio tie avokado vaisiai auga, niekada neteko matyti. Nemačiau nei apelsinų, citrinų medžių. Taigi dabar važiuosime aplankyti sodo, kur auga pietų vaisiai. Šis sodas priklauso žemaičiui.

Išvažiavome į kalniukus, kur jauti ankstyvą pavasarį. Maloni žaluma. Sustojome prie didelių uždarytų vartų. Čia gyvena Stasys ir Stasė Damuliai, žemaičiai nuo Šilalės, tų sodų savininkai.

Šeimininkas skina vaisius

Sode buvo pati darbmetė. Šeimininkas skynė tuos avokado vaisius. Iš karto ir patekome į sodą, ieškodami šeimininko Stasio Damulio.

Avokado medžiai dideli, aukšti, panašūs į lietuviškų kriaušių medžius ar didelės obelis. Šakos aukštokai pasikėlę. Kai atsivertęs žiūri, jauties lyg būtum po žaliu stogu, nes vieno medžio šakos liečiasi su kito medžio šakomis. Pradžioje ir vaisių nematai. Reikia priprasti ir žinoti, kaip žiūrėti.

Avokado vaisiai panašūs į kriaušes. Dideli, žali. Bijosi sutrenkiami. Šiaip normaliai auga gana aukštai. Reikia juos dailiai nuskinti. Yra ilga kartis su maišeliu ant galo. Pritaisytos ir žirkles. Pamatęs kur kabanti avokadą, tą maišelį pakisi po apačią, patraukti virvelę, ir žirkles nukerpa avokado kotą. Avokadas nukrenta į maišiką.

Kai maišelis pripildo avokado vaisių, reikia jį nuleisti ir ištuštinti. Tokie nuo medžio nuskinti vaisiai yra pirmos rūšies, gali toli nuvežti, ir jie greitai negenda. Ant žemės nukritę jau yra susidaužę. Jie greičiau genda ir todėl sunaudojami vietos rinkoje.

Ant žemės prikritę lapų. Avokadas žaliuoja visus metus ir nuolat meta lapus. Tie nukritę lapai primena Lietuvos rudenį dideliu sode, bet čia — ankstyvas pavasaris.

Nuo vaisių šakos lūžta

Matėm ir apelsinų medžius. Jie labiau panašūs į didokus krūmus. Neišdildomą įspūdį padaro jų vaisiai. Jie dideli, kaip sūlių kamuoliukai. Ir jų tiek daug, suglaudę veidus, tiesiog susigrūdę ant šakos.

Šakos negali atlaikyti tokio svorio. Jos visos paremtos. Po kiekvienu medžiu nuolat guli primestų ramsčių. Kai reikia, tuoj ir pagelbsti šakom išlaikyti naują derlių.

Jų išvaizda kitokia, nei normaliai matome miestuose. Gražesni, šviežesni, na, ir gardsni. Pilni gaivių sulčių.

Nustebino ir kitas medelis. Jo vaisiai beži, tai savotiškai mandarinai. Maži, tai vaisių tiek daug, kad atrodo — medis žydėte žydi. Nedideli vaisiai, bet labai sultingi. Lengvai nulupama žievė.

Citrinų medžiai nebuvo taip vaisių nugulti. Jie dar tik formavosi.

Kokia dosni gamta, kiek daug žmogui duoda — tiek daug visokių vaisių. Vienas jų nesunaudos, reikia parduoti.

Taip ir Damuliai verčiasi avokadų ūkiu. Prikrauna dėžes ir sudeda prie vartų. Atvažiuoja sunkvežimiai, pilnas dėžes pasiima, tuščias palieka. Vaisius veža į tas bendroves, kurios verčiasi jų prekyba. Tokius avokadus tuoj lėktuvais siunčia į didmiesčius, ir į New Yorką.

Savo ūkyje turi ir gyvūnijos — vištų, kalakutų, žąsų. Taip juk ir pridera ūkininkam. Turi ir

gražią retų kaktusų kolekciją. Rodė vieną, kuris tik kas 40 metų žydi, žydi tik vieną kartą gyvenime. Kaktusai susodinti gana saulėtoje vietoje, kad nuolat jiems būtų karšta.

Šilumą mėgsta visi šie sodai. Praeitą žiemą vieną ar dvi naktis buvo šalčiau, truputis žemiau šalimo temperatūros, ir tuoj palietė daugybę augalų. Apšalo ir šio sodo pakraščiai.

Apdovanojo mus vaisiais — visokiausiais, imk ir vežkis, kiek nori. Pasirinkau tik įspūdingus pavyzdžius, kad kiti galėtų nustebti.

Užėjome į vidų. Susėdome prie stalo. Padarė mum specialią avokadų košę. Prideda truputį citrinos ir dar kažkokio prieškonio. Košę pasidaro gardi ir labai tinka valgyti su bulvių drožlėmis.

LITURGINIS ATSINAUJINIMAS LIETUVOJ

Lietuvos vyskupijų liturginė komisija atsiuntė į Vatikaną Sakramentų ir Dievo kulto kongregacijai pranešimą apie tai, kas padaryta Lietuvoje 1977 ir 1978 liturginiame atsinaujinime. Oficialiajame minėtos kongregacijos biuleteny NOTITIAE, 1979 kovo mėn. numery (psl. 185-186), paskelbtos iš to pranešimo kai kurios ištraukos. Jas čia, išvertę į lietuvių kalbą, perspausdinam.

-o-

“1977 metais buvo itin reikšmingi, vykstant Lietuvos liturginį atsinaujinimą. Nuo tų metų gegužės 1 mišios laikomos pagal naująjį Missale Romanum, kurį lygiai, kaip ir lekciono knygas, padovanotas Apaštaly Sosto, jau 1976 buvo gavusi kiekviena Lietuvos bažnyčia.

Prieš įvedant naująjį mišiologą, buvo atsiklausta visa šio krašto dvasiškija; kiekvienas kunigas galėjo pareikšti savo nuomonę, koku būdu eiti prie liturginio atsinaujinimo, atsižvelgiant į aplinkybes ir tikinčiųjų religinius jausmus. Pravedus pasitarimus, Ordinarų kolegija — Vyskupų konferencija, kuriai priklauso ir vyskupijų valdytojai nevyskupai, savo posėdy, įvykusiam Vilniuje 1977 sausio 26, nutarė:

— **lotynų kalba** galioja ir toliau kaip pagrindinė liturginė kalba tol, kol bus išleistas lietuvių kalba mišiologas; todėl mišiose, kuriose nedalyvauja tikintieji, viskas atliekama lotyniškai, o mišiose su tikinčiaisiais didesnį jų dalis vyksta taip pat lotynų kalba, išskyrus tikintį tas jų dalis, kurios žemiau išvardintose;

— mišiose su tikinčiaisiais vartojama vietinė kalba: pradžioje įžanginiame pasveikinime — bet ne atgailos akte — ir gale baigiamosiose apeigose; Apaštalo laiško ir evangelijos skaityme; tikėjimo išpažinime ir tikinčiųjų maldoj; Tėve mūsų ir formulėse, dalijant šv. Komuniją;

— **Naujojo Testamento tekstai** imami iš naujojo vertimo, išleisto Lietuvoje 1972; responsorinė psalmė ir visuotinė (tikinčiųjų) malda imamos iš liturginės maldaknygės, kuri bus išleista 1977;

— tikintieji turi būti iš sakytos duodamais nurodymais ir per pamokslus supažindinami su šv. Liturgija, kad ją suprastų, vertintų ir į ją įsijungtų; reikia skatinti visų susirinkusiųjų giedojimą, nes toks aktyvus dalyvavimo būdas geriau atitinka tautinį charakterį negu atsakinėjimai ar recitavimai negiedant.

Dvasiškija ir tikintieji nėra linę į naujoves, todėl, įvedant naujus dalykus, reikia elgtis atsargiai ir neskubant. Vietinė kalba Žodžio liturgijoje ir taip pat krikšto, ligonių patepimo, moterystės sakramentų apeigose, palaiminimuose ir egzekvijose tikintieji noriai priėmė, tačiau Eucharistinę maldą žymi dvasiškijos ir tikinčiųjų dalis nori ir

šeimininkai turi ir lietuviškų knygų, skaitė tai šį, tai tą. Nors gyvena toliau nuo didžiųjų lietuviškų centrų, bet lietuvišką gyvenimą seka ir jame orientuojasi. Ir kas galėtų patikėti, kad žemaitis, atvykęs čia nuo Švėkšnos, turės tokį didelį ūkį, versis avokadais ir kalbės taip gerai pažįstama žemaitiška tarme.

Palinkėjom kuo geriausiai verstis, patys išskubėjome. Grįžtame į poeto Bernardo Brazdžionio namus. Čia paliekame svečią iš Lemont, Ill., dr. Juozą Briedį. Jis nori apžiūrėti namus, kurie čia parduodami, o mudu su Bernardu Brazdžioniu išjudame į Santa Monica. Šios dienos programa dar didelė ir įdomi. (p.j.)

(Bus daugiau)



Svečiuos avokadų ūkyje iš k. — Stasys Damulis, Bernardas Brazdžionis, dr. Juozas Briedis, Stasė Damulienė.

bė išleisti religines knygas arba gauti jų Romoje išspausdintų yra gana ribota. Todėl pirmasis leidimas turėtų būti toks, kad galėtų tarnauti kasdieniniam vartojimui bent ketelį dešimtmečių. Reikėtų leidžiamas knygas taip paruošti, kad jos galėtų kuo ilgiausiai tarnauti ir ne taip greitai susidėvėtų.

Naujajame mišiole prefacijų lobynas yra žymiai praturtėjęs. Kunigai prašo, kad kiekvienas tekstas būtų su gaidomis, kad būtų galima jas giedoti.

Nuo 1978 ruošiamas naujas mišių giesmynas lietuvių kalba su gaidomis. Atmaujintojo Romos ritualo atskiros knygos jau išverstos, bet dar reikia vertimą peržiūrėti ir patobulinti. Tai bus atlikta, kai bus paruošti mišiologas ir lekcionaras. Nėra jėgų imtis tuo pat metu daugelio knygų paruošimo, nes visi liturginio atsinaujinimo bendradarbiai eina taip pat įvairias pareigas pastoriacijų.

Valandų liturgijos (brevijoriaus) knygų neketinama versti. Ir ateity numatoma naudotis lotyniškais tekstais, kuriuos 1976 Apaštaly Sostas dosniai paaukojo šio krašto dvasiškijai.

Dešimtoji Lietuvos bažnyčių daly, be lietuvių kalbos, yra vartojama šventose apeigose, pamoksluose ir pamaldose lenkų kalba. Tose bažnyčiose liturginiai tekstai imami iš Lenkijos išleistų liturginių knygų.”

BENDRUOMENINĖ KRONIKA

JAV LB visuomeninių reikalų taryba padovanojo didesnį kiekį leidinių anglų kalba apie Lietuvą Schenectady, New Yorko valstijoje, miesto muziejaus patalpose vykusiam tautybinių festivaliui. Šiomis dienomis gauta veiklaus Lietuvos vyčių darbuotojo Edvardo Baranausko padėka, kartu su prašymu ir ateinančiais metais festivalio rengėjus aprūpinti informacine medžiaga apie Lietuvą ir politinius kalinius.

Rimas Česonis, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas, gegužės 22 dalyvavo Baltuosiuose Rūmuose vykusioje konferencijoje strateginių ginklų apribojimo sutarties (SALT) klausimu. Konferencijoje pranešimus pateikė prez. J. Carter ir patarėjas tautinio saugumo klausimam dr. Z. Brzezinski. Baltųjų Rūmų suarošto priėmimo-vašių metu R. Česonis turėjo galimybę pasikeisti nuomonėmis su buv. ambasadorium H. Cabot Lodge, prezidentinio štabo patarėja Anne Wexler, Amerikos katalikų universiteto prezidentu Pellegrino ir savo lietuvišką kilmę iškeliančiu Du Pont bendrovės prezidentu Shapiro.

Aušra M. Zerr ir kun. Kaz. Pugevičius, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos darbuotojai, gegužės 18 lankėsi JAV Tautinės Katalikų Konferencijos įstaigoje Washington. Čia pagalbos lietuviams politiniam kaliniam klausimu jie tarėsi su šios institucijos svarbiu pareigūnu ir ryšininku su JAV administracija kun. Brian Hehir. Lietuviai kun. Hehir supažindino su naujai įkurto vieneto “Koalicija išlaisvinti Petkui ir Gajauskui” tikslais ir darbo planais. Gautas pažadas šiame darbe suteikti ir Amerikos katalikų paramą. Kun. Pugevičius, kuris yra Lietuvos vyčių organizacijos Lietuvos rei-

kalų komisijos pirmininkas, tą pačią dieną taip pat lankėsi JAV senatoriaus Edward Kennedy įstaigoje, kur buvo priimtas jo štabo pareigūno Rytų Europos reikalų kun. Pugevičiui teko nustebti, patyrus, kad jo siunčiama informacinė medžiaga apie žmogaus teisių paneigimus okupuotoj Lietuvoj sen. Kennedy štabo pareigūnų kažin kodėl nepasiekdavusi.

JAV LB puoselėjamas principas, kad Vasario 16-osios proga aukojtas pats nusprendžia, kuriam laisvinimo veiksmui jo auka yra skiriama, sėkmingai yra pritaikomas praktikoje. Šiomis dienomis JAV LB krašto valdybos vicepirm. F. Andriūnas Tautos Fondui persiuntė \$1750 sumą (sutelktą trylikoj vietovių) ir Amerikos Lietuvių Tarybai \$1150 sumą (sutelktą dvylikoj vietovių).

JAV LB krašto valdybos nariai yra užmezgę artimus ryšius su Philadelphiajio veikiančiu ukrainiečių centriniu komitetu politiniam kaliniam pagelbėti. Šio komiteto kvietimu LB atstovai yra dalyvavę rezistencinės literatūros kilnojamos parodos atidaryme (joj buvo pristatyta ir lietuvių pogrindžio spauda), demonstracijose, spaudos konferencijose ir kultūrinio pobūdžio renginiuose. Artimas bendradarbiavimas pasižymi informacijos ir kontaktų abipusiu pasikeitimu ryšium su politinių kalinių galbėjimo akcija.

Philadelphiajio, Balch instituto patalpose, gegužės 23 suauktojo spaudos konferencijoj su ukrainiečių rezistentu Valentyn Moroz dalyvavo JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Aušra Zerr, krašto valdybos narys Bronius Vaskaitis ir Lietuvių Moterų Federacijos žmogaus teisių komisijos narė Rima

KAZIMIERO PRATAPO STIPENDIJŲ FONDAS

Jau seniai nebeatmėm lietuvių spaudoj informaciją apie 1964 mirusio ankstesnės lietuvių išeivijos veikėjo Bostone Kazimiero Prapato testamentu paliktąjį fondą studentų stipendijom. Pasikalbėjus su vienu to fondo globėju, Juozu Lekiu, gyvenančiu Dorchesterį (Mass.), patirta fondo dabartinė būklė.

Prapato fondas buvo įkurtas su \$30,000 kapitalu. Jis administruojamas teismo patvirtintų paties Prapato pasirinktų globėjų ir jų advokato. Iš matytų apyskaičių žinoma, kad iki šiol fondo paskolomis pasinaudojo 15 lietuvių studentų, iš viso apie 20,000 dolerių. Dabar fondas turi irgi apie 20,000 dolerių, pridėjus dividendus ir palūkanas. Fondo apyskaitas tvarkingai veda globėjų komiteto sekretorius Edvardas Zaleskas, o juridinius reikalus tvarko advokatas Raymond Dodds Jr. Bostone. Kiti du globėjai yra Stasys Klinga ir Juozas Lekys.

Pranešama visuomenei, kad fondo stipendijos-paskolos duodamos lietuvių kilmės studentams, ne daugiau kaip po \$1000 vienu kartu. Tas paskolas reikės grąžinti fondui, baigus mokslą ir gavus darbą. Kas norėtų pasinaudoti Prapato fondo stipendija ir gauti daugiau informacijų, turi paprašyti aplikacijos blanko iš sekretoriaus Edv. Zalesko, 361 Weld Street, West Roxbury, MA 02132. Kiti laikraščiai prašomi persispausdinti šią informaciją.

Įdomu prisiminti, kad K. Prapatas ir J. Lekys buvo pasižymėję Bostono lietuvių veikėjai dar prieš I pasaulinį karą. Lekys, tada Lekevičius, padėjo atsilankiusiam dr. Jonui Basanavičiui 1913 rinkti lėšų Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje. Ne tik padėjo, bet ir pats Lekys, tada apie 20 metų jaunuolis, pirkė kelis LMD-jos šėrus po 10 dolerių — anais laikais tai buvo dideli pinigai. 1919 Prapatas ir Lekys buvo Nuteriotos Lietuvos Draugų Komiteto valdyboje ir platino Lietuvos Laisvės Paskolos bonus. Bostone lankantis Lietuvos valstybės misijai, per tris dienas lietuviai sudėjo 60,000 dolerių Lietuvos Laisvės Paskolai, mokėdami mažiausia po 50 dolerių, o daug kas klojo po kelias šimtines. Visa tai surašyta knygutėje “Nuteriotos Lietuvos Draugų Komiteto veikimas”, parašyta J. Varaičio, išleista So. Bostone 1921.

J. Gimbutas

grupių metinė konferencijoje buvo išrinktas centrinio komiteto teisinio patarėju.

Birželio tragiškųjų sukakčių proga JAV LB visuomeninių reikalų taryba pasirūpino, kad visiem 535 JAV kongreso nariam būtų pasiųstas asmeniškai laiškas su prašymu prisiminti sukaktis kongrese ir imtis žygių padėti lietuviams politiniam kaliniam. Prie JAV LB krašto valdybos pirmininko laiško buvo taip pat prijungta informacija apie vieneto “Koalicija išlaisvinti Petkui ir Gajauskui” veiklą bei tikslus ir “Koalicijos” pirmininko Charles H. Zerr paruošti biografiniai duomenys apie Petkų ir Gajauską.

JAV LB Pietinės New Jersey apylinkės naująją valdybą sudaro dr. Albinas Šmulskštys (pirm.), Birutė Šidlauskienė, Vyt. Jankus ir Edna Laurušonienė.

Thomas Longo, Pabaltijo skyriaus viršininkas valstybės departamente, atsižvelgė į JAV LB visuomeninių reikalų tarybos norą kuo plačiau informacija apie Lietuvą aprūpinti visus su Pabaltiju reikalus turinčius valstybės departamento skyrius ir atsiuntė sąrašą tų įstaigų ir pareigūnų, kuriems informacija turėtų būti siunčiama. Gegužės 31 įvykusioje valstybės departamente — JAV LB delegatų konferencijoje buvo nusiskysta, kad valstybės departamente siunčiama informacija neteikia prideramo dėmesio Pabaltijo klausimui.



Dail. Eduardo Krasausko sukurti
Olimpijadų pašto ženklai.



Dail. E. Krasausko sukurtas
ženklukas, išleistas 1950
Waterburio Tremtinių Bend-
ruomenės. Ženklukų dar
galima gauti Darbininko ad-
ministracijosje.

DAIL. EDUARDA KRASAUSKĄ PRISIMENANT Pašto ženklų meisteris

Waterbury, Conn., balandžio 4, širdies priepuolio ištiktas, mirė dail. Eduardas Krasauskas. Jis čia buvo tylus, užsidaręs ir gal neveržlus žmogus. Dirbo kaip dailininkas spaustuvių, kol išėjo į pensiją. Lietuvių parodoje nedalyvavo, bet šiaip buvo žinomas kaip dailininkas, grafikas. Apie jį parašė 1956 The Freelancer žurnalas, nr. 3, paskyręs visą puslapį, supažindino skaitytojus, kaip su grafiku, pašto ženklų meisteriu iš Lietuvos.

Kas tie jo pašto ženklai? Pirmiausia jis buvo pašto ženklų meisteris, sukūręs Lietuvos paštui 11 ženklų.

Pats pirmasis ir populiariausias buvo ženklas su vytimi ir su lietuvišku ornamentu. Su tuo piešiniu buvo išleista 10 ct, 25 ct, 35 ct, 50 ct, 1 lt. Pirmoji jo laida buvo atspausdinta 1937 liepos 29, antroji 1939 rugpjūčio 3.

Antra serija yra Vilniaus prijungimo prie Lietuvos trijų ženklų ciklas. Pirmas — Vilniaus panorama — 15 centų, antras — Gediminas — 30 ct., trečias — Trakai — 60 ct. Ženklai išleisti 1940 gegužės 6.

Trečia serija — tautinės olimpiadų 4 ženklai. 1 — šauna iš lanko — 5 ct., 2 — meta ietį — 15 ct., 3 — šoka į vandens — 30 ct., 4 — neša estafetę — 60 ct.

Ženklai buvo išleisti 1938 liepos 11. Ta pati serija išleista ir skautų tautinei stovyklai prisiminti. Ant ženklų dar buvo uždėti užspaudai — Tautinė skautų stovykla, Tautinė skautų stovykla.

Ketvirta serija — Lietuva krepšinio nugalėtoja — 3 ženklai. Pirmas ženkla — vienas vyras meta sviedinį — 15 ct., antras ženkla — du vyrai ties krepšiniu — 30 ct., trečias ženkla — vainiku sudėtos Europos tautų vėliavos, viduryje ranka su sviediniu.

Serija buvo išleista 1939 gegužės 20.

Vokiečių okupacijos metais buvo padaręs dar vieną ženklą Raudonajam kryžiui, bet jo niekas neišleido.

Atvykęs į Waterbury, sukūrė ženklą — Communism Exterminates Nations. Ženklą išleido Waterburio Lietuvių Tremtinių draugija 1950.

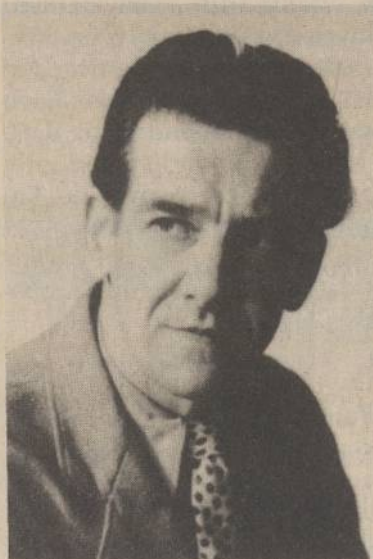
Kuo pasižymi tie jo pašto ženklai?

Iš eilės kitų ženklų šie Eduardo Krasausko sukurti pašto ženklai išsiskiria savo technišku švarumu, elegancija. Stilius — plakatinis, viskas apibendrinama iki maksimumo, paliekama tik pačios būtiniausios linijos, plokštumos.

Ypač ankstesnieji ženklų meisteriai įvedė daug perspektyvos, pustonų, gilumos, kai Ed. Krasauskas visa tai yra atmetęs. Tais savo stiliaus savitumais jis ir išsiskyrė iš daugelio kitų meisterių.

Kiti jo darbai?

Visa jo kūryba nėra gausi.



Dail. Eduardas Krasauskas

Čia pažymėsime keletą labiau žinomų darbų.

Kauno vaizdas, žvilgsnis į Kauną iš Vytauto kalno. Su kokių stropinų jis atbaigdavo detales. Viskas subalansuota, paveikslas apgaubtas romantinės nuotaikos ir senovės.

Aušros Vartų Madona ryškina jo linijos grakštumą, paliktos tik būtiniausios linijos, kurios sudaro barokinį judesį, subalansuota juoda ir balta dėmės. Piešinys daug kur naudojamas kaip religinis simbolis.

Vincas Kudirka piešinys tuš. Čia pabrėžiamas charakterio išorė, kuri atlikta, panaudojant daug linijų. Tai sudaro nerimo ir audros įspūdį. Pačiam Kudirkos žvilgsny matome susitelkimą.

Vytis sukurta, pasinaudojant dail. M. Dobužinskio idėjomis. Daug kur plačiai naudotas ir pašto ženklai.

Yra dar ir daugiau paveikslų: senutės, artojas, gėlės. Visi jie

sukurti realistiniame stiliuje.

Pašto ženklų realizmas suidealitas, pagražintas, pakilus, daugiau simbolizmas, nei realizmas, gi kituose paveikluose sutelkta kur kas daugiau tikrovės, neieškota išdailinimo.

Kai New Yorko filatelistai leido Lietuvos pašto ženklų knygą, jis atėjo į talką. Jo vytiš panaudota viršelyje. Jis parašė laišką K. Matuzui ir pasinė savo išleistų ženklų "Communism Exterminates Nations", kad Draugija galėtų platinti. Gauti pinigai būtų auka knygai.

Parašęs šį laišką, nespėjo išsiųsti. Mirė. Tik žmona paskui persiuntė parašytą laišką ir pažadėtus ženklus. Ji taip pat parūpino ir šias nuotraukas, dedamas prie šio straipsnio. (p.j.)



Dr. Vincas Kudirka, E. Krasausko piešinys tuš

JONIŠKĖLIO PARTIZANŲ KOVOS

Knyga "Joniškėlio apskrities partizanai", II-oji dalis, Petro Gudelio paruošta, neseniai išleista, jau pasiekė pirmuosius skaitytojus.

Knygoj dokumentuotai aprašomos Lietuvos partizanų kovos su bolševikų raudonąja kariuomene, įsibrovusia į Lietuvą 1918-1919 metais. I-ojo šios knygos daly to kovos aprašomos ligi 1919 vidurio, o šioj II-ojo daly — ligi 1919 lapkričio pabaigos, t.y. iki to meto, kai mūsų kariuomenė drauge su partizanais apvalė Lietuvą nuo svetimųjų įsibrovėlių ir mūsų kraštą, išskiriant lenkus, užėmusius Vilnių.

Joniškėlio apskrities lietuviai patriotai — civiliai ir kariai — labai plačiu mastu susiorganizavo ir vedė kietas kovas su įsibrovėliu priešu. Knyga paruošta ne atsiminimų forma, bet pagal ano meto dokumentus. Visas knygos turinys susideda iš dokumentų originalų ir ano meto tų kovų tuo pat metu aprašymų spaudoj. Gana daug tada yra rašę pats Petras Gudelis ir kiti autoriai, tose kovose ir įvykiuose aktyviai dalyvavę.

Visa jau spaudoj buvusi medžiaga, dabar autoriaus perkošta, sudėta į šią knygą.

Ši knyga tai tikras to meto Lietuvos pasišventusios mūsų inteligentijos ir kaimo jaunimo kovų su priešais veidrodys. Be išvartų bolševikų, tuos pat kraštus — Joniškėlį, Panevėžį, Vabalninką, Pasvalį, Biržus, Kupiškį ir jų apylinkes — tada užplūdo bermontininkai, atsikraustę iš Latvijos. Tai vokiečių kariniai daliniai, nenorę grįžti į karą pralaimėjusią Vokietiją, bet norę įsikurti Latvijoje ir Lietuvoje. Jie buvo gerai ginkluoti, vertėsi plėšikavimais ir revizicijomis.

Tiem patiem Joniškėlio partizanams drauge su reguliaria Lietuvos kariuomene teko kariauti su dezertuojančiais stipriai ginkluotais vokiečių batalionais.

Tose kovose, su tais ir antraisiose, žuvo daug jaunimo, kol nuo priešų buvo apvalytas kad ir ne visas kraštas.

Be paties knygos autoriaus, labai aktyviai pasireiškusi tose ir kitose kovose ir iš kariuomenės ir atsargų išėjusio majoro laipsniu, verti paminėti nors keli tų



Kaunas, dail. K. Krasausko paveikslas

PADALINTA ALBERTO PUSKEPALAIČIO BIBLIOTEKA

Daug kas žino Albertą Puskepalaitį, kaip Mažosios Lietuvos veiklę, kilusį iš senos lietuvių giminės prie Tilžės. Vyresnieji atsimena Puskepalaitį kaip stambų spaudos mašinų ir jų reikmenų prekybininką Kaune, Vokietijos poligrafijos firmų atstovą Lietuvoje, teniso ir jacht klubo džentelmeną. Mažiau žinoma, kad Albertas Puskepalaitis visada buvo didelis lietuviškos knygos gerbėjas ir kolekcionierius. Jis pasistengė atsiųsti nemažą savo vertingos bibliotekos dalį Amerikon ir ją čia papildė retais leidiniais. Komplektavo lietuvišką spaudą ir rėmė ją pinigais.

Sulaukęs senatvės ir sveikatai pairus, A. Puskepalaitis turėjo likviduoti savo butą ir biblioteką Bostone ir išsikelti į Wakefieldą gerų žmonių globon. Nelaukdamas nežinomo likimo, jis pasirūpino padalinti savo biblioteką tom Amerikos bibliotekoms, kurios ugdo lituanistikos rinkinius. Keliem draugam padedant, buvo patikrinta, kurių knygų kam trūksta, ir atitinkamai išsiuntinėta.

Tokiu būdu daugiausia knygų ir brošiūrų, išleistų Mažosios Lietuvos, Kaune ir išeivijoje, teko Kent State universiteto lietuviškajam rinkiniui per dr. J.F. Cadzową (220 vienetų ir dar žurnalų). Alkai Putname (per A. Mažiulį) nuvežta 66 knygos ir laikraščiai, Pennsylvanijos universiteto bibliotekai (per dr. V. Maciūną) teko 51 leidinys, daugiausia senesniųjų knygų. Vil-

pat kovų aktyvieji dalyviai: Jonas Navakas, Mykolas Marma, Antanas Stapulionis, Antanas Kazilevičius ir daug kitų, kurių pavardės knygoj suminėtos.

Knygą išspausdino Pranciškonų spaustuviė Brooklyne 1979. Ji turi 220 pusl. Yra sudėti vykusių kovų brėžiniai. Kaina 10 dol. arba 20 vokiškų markių. Kituose kraštuose — jų valiuta atitinkamu kursu. Knygos pagrindinis platintojas — J. Šepetytis, 242 W. Savannah, Detroit, MI 48203. Gaunama ir pas kitus platintojus.

Tas pats autorius Gudelis išleido tris dokumentuotas knygas: "Bolševikų valdžios atsiradimas Lietuvoje" ir "Joniškėlio apskrities partizanai" — dvi daly. Šios trys knygos yra tos pat vertės, kaip keturių tomų "Lietuvių archyvas", kur įvairūs autoriai aprašo 1940-1941 metų tų pačių bolševikų darbus Lietuvoje.

Todėl Petrą Gudelį verta už tai ne tik pagerbti, bet ir nuširdžiai pasveikinti.

Juozas Audėnas

niaus universiteto bibliotekai pasiūsta 22 vienetai. Vydūno jaunimo fondo kolekcijai pasiūsta pomirtinės Vydūno kaukės gipsinė kopija, 11 senų Vydūno knygelių (jų duplikatai teko bibliotekoms) ir Pautieniaus tapytas Vydūno portretas. Likučiai buvo padovanoti ar parduoti privatiem knygų kolekcionieriam.

Iš viso išdalinta 476 lietuviškos ir vokiškos knygos ir brošiūros ir nesuskaičiuoti žurnalų bei laikraščių egzemplioriai. Šitoks Alberto Puskepalaičio palikimas yra vertas mūsų visuomenės įvertinimo ir padėkos.

J. Gimbutas

PAGERBTAS PROFESORIUS

Dr. Romualdas Viskanta, Purdue universiteto mechaninės inžinerijos profesorius, birželio 5 buvo pagerbtas ir apdovanotas medaliu bei diplomu už išskirtinos reikšmės mokslinius darbus termofizikos srityje, taikomus aeronautikos bei erdvių inžinerijoje. Ypač svarbiais laikomi R. Viskantos išdirbti nauji esminiai metodai radiacijoje ir šilumos perdavimo srityje, kai kartu analizuojama radiacija, laidingumas ir konfekcija.

R. Viskanta gimė 1931 Lietuvoje, gimnaziją lankė Vokietijoje, mechaninę inžineriją baigė Illinois universitete ir Purdue universitete gavo daktaro laipsnį. Studentavimo metais aktyviai reikšė lietuvių visuomenėje, talkino spaudoje, buvo Korpl Vytis pirmininku. Šiais laikais su paskaitomis dalyvauja mūsų mokslo ir kūrybos simpoziumuose.

Ši atžymėjimą suteikė AIAA (American Institute of Aeronautics and Astronautics), žymi amerikiečių inžinierių, mokslininkų profesinė organizacija.

— Jaunimo kongreso jaunų kūrėjų vakare Koenigsteine, Vakarų Vokietijoje, dalyvaus 12 menininkų iš Šiaurės Amerikos, Australijos, Brazilijos, Prancūzijos ir Vokietijos. Jų tarpe bus gitaristų, dainininkų, pianistų, išraiškos šokio šokėjų ir kt.

— Nauji Darbininko skaitytojai: P. Dulskis, Methuen, Mass., E.M. Delakes, Westfield, Mass., J. Valaitis, Waterbury, Conn., L. Msiliūnas, So. Boston, Mass., V. Mickevičius, Detroit, Mich. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant visiem 13 dol. metam.

Atsiųsta paminėti

Petras Klimas — IŠ MANO ATSIMINIMŲ. Išleido Lietuvių Enciklopedijos Leidykla (Juozas Kapočius). Boston, Mass. 1979. Kietais viršeliais. 416 psl. Kaina 12 dol.

Apie šių atsiminimų autorių, mūsų žymų diplomata ir Vasario 16-osios aktą signatarą, šioj knygoj trumpų žinių pateikia jo sūnus Petras Klimas, gyvenęs Paryžiuje.

"Beveik visą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį tėvas gyveno užsienyje. Lietuvos atstovu jis buvo Italijoje nuo 1923 iki 1925 m., o Prancūzijoje nuo 1925 iki 1940 m."

Pažymima, kad jis parašė eilę veikalų iš mūsų tautos istorijos ir kad istorijos darbą tęsė ir būdamas diplomatinė tarnyboje, rinkdamas medžiagą dešimties tomų Lietuvos istorijai. Toliau pažymima, kad antrojo pasaulinio karo metu tėvas su šeima gyveno Grasse, pietų Prancūzijoje, kur paruošė pirmuosius du Lietuvos istorijos tomus. Tie tomai nebuvo išleisti.

Toliau sūnus rašo apie tėvo kankinystės kelią:

"Vokiečiams užėmus pietų Prancūziją, tėvas buvo gestapo suimtas 1943 rugsėjo 18 d. Į Lietuvą atvežtas 1944 metų pavasarį. Kol pasiekė Kauną, jam teko pereiti bene devyniolika kalėjimų. Iki antrojo sovietų antplūdžio jis vokiečių buvo laikomas namų arešte Kaune. Sovietams užėmus Lietuvą, tėvas vėl buvo suimtas ir išvežtas į Sibirą, kur iškalėjo apie 10 metų. Stalinui mirus, jis grįžo į Kauną, kur mirė 1969 sausio 16 d."

Paliečiama ir ši atsiminimų knyga:

"Kaune pradėjo rinkti medžiagą šiai "Iš mano atsiminimų" knygai. Atsiminimai apima jo gyvenimo laikotarpį nuo vaikystės iki diplomatinės tarnybos užsienyje. Spejama, kad atsiminimai buvo parašyti 1960-1962 metais, bet jie Vakarus slapta pasiekė tik prieš keletą metų."

Petro Klimo atsiminimai — įdomūs ir lengvai skaitomi. Knygoj randam 41 rašinį. Tie rašiniai — neilgi, kai kurie net visai trumpi. Pateikiam kai kurių antraštes: Žmogus istorijoje, Pradžios prieblanda, Skrydžiai ir dužiai, Karo veiksmų pašonėje, Valstybės pradmenų užuomazga, Šmėklų siautėjimas, Karalių turnyras, Pirmosios vyriausybės sudarymas, Šoksnis į Europą, Pirmoji užsienių reikalų ministerija, Didžioji Suvalkų klasta, Mažosios Lietuvos dalia.

Klimo atsiminimų dalis (apie vokiečių okupaciją I pasaulinio karo metu) 1969 buvo išspausdinta Darbininke (nepriklausomoj Lietuvoj ji buvo paskelbta 1935 Naujosios Romuvos žurnale).

MINTIES SPARNAI. Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos moksleivių metraštis. 1978-1979. Redagavo: Vilija Banionytė, Sigutė Bankaitytė, Vilija Ramūnaitė, Linas Vyšnionis, Lina Žiedonytė. Redaktoriams padėjo mkt. Vida Augulytė. Nuotraukos — mkt. Jono Vyšnionio, p. Vlado Bacevičiaus, Lino Vyšnionio. Viršeliai — Linos Žiedonytės, Vilijos Ramūnaitės. Piešiniai — Sigutės Bankaitytės, Vilijos Ramūnaitės, Linos Žiedonytės. 148 psl. Kaina su persiuntimu — 1.50 dol. Galima užsisakyti pas mokyklos direktorę V. Augulytę, 17702 Crestland Rd., Cleveland, Ohio 44119.

Visas metraštis dveikla jaunystei. Jis, anot redakcijos "mums patiems po daugelio metų primins gražiausias jaunystės dienas". Ta jaunystei, tais jaunaisiais miela gėrėtis ir vyresniesiems.

Kiek daug išleidžiame savo pramogom, svečiam, o kiek mažai išleidžiame lietuviškai kultūrai, lietuviškai spaudai ir knygai parenti?!

LIETUVOS
VYČIŲDARBAI
IR DIENOS

Chicaga laukia vyčių

Illinois-Indianos apygardos vyčiai gegužės 23 vėl tarėsi seimo reikalui, kuris bus rugpjūčio 16-19 Chicagoy. Pasitarimam vadovauja Algirdas Brazis ir jo pavaduotoja Irena Sankutė.

Vyčių komitetas nutarė, kad geriausia vieta seimui yra Radisson viešbutis. Yra patogūs kambariai, vieta mišiom bei graži salė banketui. Banketui vieta yra ypatingai svarbi, nes per banketą vienas amerikietis bus pagerbtas, įteikiant jam Lietuvos Draugo medalį, ir bus paskirta stipendija aukštojo mokslo siekiančiam vyčiui jaunuoliui.

Seimo metu Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salė bus meno paroda. Kviečiami visi Chicagos menininkai su savo kūriniams. Parodoj taip pat bus ir gintaro, medžio drožinių bei tautinių juostų. Bus galima pasistiprinti lietuviškais valgiais. Meninę programą atliks Illinois-Indiana apygardos choras.

Seime planuojamas spaudos stalas, kur bus išstatytos vyčių parašytos knygos lietuvių ir anglų kalbomis. Bus galima jų nusipirkti, kaip ir paveikslų ar kitų meno dalykelių.

Chicaga yra lietuvių sostinė Amerikoje. Turi du lietuviškus dienraščius bei kelis rečiau išeinančius laikraščius. Čia veikia lietuviškos spaustuvių ir lietuviški muziejai. Yra kelios didelės lietuviškos parapijos su gražiom bažnyčiom. Yra didelė mergaičių aukštesnioji mokykla, seselių kazimieriečių vadovaujama, didelė Šv. Kryžiaus ligoninė bei kelios lietuviškos šeštadieninės mokyklos. Lietuviai Chicagoy yra turtingi. Ir daugelis prekybininkų yra vyčiai.

Chicagos vyčiai džiaugiasi, kad iš tolimųjų miestų net pilni autobusai vyčių žada atvažiuoti į 66-tąjį seimą. Jie bus priimti kaip brangiausi svečiai.

E. Pakalniškienė

VYČIAI BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkas Philip Skabeikis, atstovaudamas lietuvių amerikiečių kultūrai bei Lietuvos vyčiam, gegužės 30 dalyvavo pusryčiuose Baltuosiuose Rūmuose. Pusryčiai buvo surengti supažindinti visuomenei su SALT sutarimais.

Skabeikis susitiko su lenkų ir ukrainiečių atstovais, taip pat su valstybės ir gynybos departamentų atstovais.

Po pusryčių prez. Carteris pasakė kalbą. Jis pagyrė visus dalyvius, išreiškdamas viltį, kad per šiuos žmones reikšis visų etninių grupių nuomonės. Dr. Brzezinski trumpoj kalboj pateikė kelias specifines SALT detales, kurios rūpėjo ypač etninėm grupėm.

Po Baltųjų Rūmų pusryčių Philip Skabeikis turėjo pokalbį su Baltųjų Rūmų etninio komiteto nare Victoria Mongiardo apie galimybes, kurias turi etninės grupės, valdžiai sprendžiant klausimus, liečiančius etnines grupes. Victoria Mongiardo skatino visus amerikiečius lietuvius reikšti savo pageidavimus atstovam kongrese. Ji taip pat paminėjo telegramų bei laiškų svarbą. Baltieji Rūmai gavo jų ypatingai daug dėl Viktoro Petkaus ir Balio Gajausko bylų.

Philip Skabeikis aplankė National Catholic Conference būstinę padėkoti vyskupui Kelly už pereinusių metų gruodžio 8 paskelbtą maldos dieną už Lietuvos katalikus. To prašė Lietu-

vos vyčiai per savo 1978 metų suvažiavimą Syracuse.

Jis taip pat aplankė kongresmanę Geraldine Ferraro iš New Yorko 9 distrikto. Ji atstovauja Richmond Hill, Woodhavenui, Maspethui ir Ridgewoodui, kur gyvena daug lietuvių. Padėkojo jai už dalyvavimą Vasario 16 minėjime ir už jos domėjimąsi lietuviams politiniais kaliniais. Jis pastebėjo Kronikos kopijas kongresmanės laukiamajame kambary.

CENTRO VALDYBOS
POSĖDIS

Lietuvos vyčių centro valdyba birželio 2 susirinko Švč. Trejybės parapijoje Newark, N.J. Seimininkai buvo Vid. Atlanto apygarda ir prel. Scharnus, parapijos klebonas. Atstovų dalyvavo iš Chicagos, Pennsylvanijos, Providence, Connecticut, Rhode Island, New Jersey ir New Yorko. Buvo pranešta, kad vyčiai yra pakviesti į akciją už Petkų ir Gajauską. Gegužės mėn. po Rusijos išleidimo 5 disidentų daugybė narių rašė laiškus prezidentui Carteriui, primindami lietuvius Petkų ir Gajauską. Centro valdybos pirmininkas Skabeikis pranešė apie savo susitikimą su 142 kuopos pirmininku Ernest Račkausku Jr. ir jų pokalbį apie pagalbą Lietuvai atstovybei bei galimybes turėti 1980 suvažiavimą Washington.

Narių komisija pranešė, kad 285 nauji nariai įstojo į vyčių

110 KUOPA PAMINĖJO TRAGIŠKUS
BIRŽELIO ĮVYKIUS

Maspetho 110 kuopa gegužės 15 paminėjo lietuvių trėmimus į Sibirą. Minėjimas įvyko Kultūros Židiny, prie lietuviško kryžiaus. Dalyvavo apie 70 narių bei draugų.

Programai vadovavo kun. Kazimieras Pugevičius, vyčių centro valdybos lietuviškų reikalų pirmininkas. Minėjimo šūkis buvo pagal paskutines 37 Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos straipsnį "Mes ne vieni", kuriame Kronikos leidėjai dėkoja Lietuvos vyčiam už jų pagalbą Lietuvos tikintiesiems. Visi dalyviai buvo prisėgę spalvotas korteles (geltona, žalia ir raudona), ant kurių buvo užrašytos persekiojamų lietuvių pavardės bei trumpai apie juos aprašyta.

Skaitymus iš Šv. Rašto ir Kronikos lietuviškai ir angliškai atliko: Dalė Bulvičiūtė, 12 kuopos atstovė, kun. Stasys Raila, brolis Jurgis Petkevičius OFM, bei Marian ir Philip Skabeikis, visi iš 110 kuopos. Prie programos daug prisidėjo Perkūno choras, kuris sugiedojo kelias giesmes.

Programa baigta specialia malda už Lietuvos vaikus (turint omeny, kad šie metai pagal Jungtines Tautas yra skirti vaikams), dvasiškais ir visus tikinčiuosius. Maldas sukalbėjo 110 kuopos junjorai — Marija Stungurys, Mary Kulis ir Bill Sidtis. Uždegto žvakutės visiem, kurie mirė ar kenčia Sovietų vergijoje.

Minėjimą surengė brolis Jurgis Petkevičius, OFM ir Marian Skabeikis.

Šia proga DARBŲ IR DIENŲ redaktoriai nori išreikšti padėką veikliai Maspetho vyčių kuopai. Visos kitos kuopos turėtų pasekti šios darbščios kuopos pavyzdžiu.

Maspetho 110 kuopa paskutinį kartą prieš vasaros atostogas susirinko birželio 6 Kultūros Židiny. Dalyvavo apie 75 nariai. Kuopa labai sparčiai auga. Per šį susirinkimą buvo pristatyti 4 nauji nariai.

Vadovavo pirmininkas Jonas Adomėnas. Philip Skabeikis, kuopos narys ir centro valdybos pirmininkas, pranešė apie savo viešnagę Washington. Marian Skabeikis pranešė apie birželio minėjimą, kuris bus Kultūros Židiny birželio 15. Pirmininkas Adomėnas priminė, kad pas-

organizaciją per paskutinius 8 mėnesius. Naujos kuopos įsteigtos Jackson, MI, New Haven, Conn., ir Providence, R.I.

Junjorė Marie Kassel pranešė apie jaunimo kongresą.

Centro valdyba vieningai nutarė padėkoti Draugui ir Darbininkui už pagalbą vyčiam. Kiekvienam buvo paskirta 50 dol.

Buvo aptartas 66 suvažiavimas Chicagoy. Garbės nariui Larry Janoniui buvo pritarta išleisti vyčių valdybos narių brošiūrą, kurioj aprašomos vyčių valdybos narių ir komitetų pirmininkų pareigos.

Kitas centro valdybos posėdis bus Chicagoy rugpjūčio 16 Rodisson viešbuty.

DARBŲ IR DIENŲ redaktoriai praneša, kad kitas vyčių puslapis pasirodys rugpjūčio mėnesį. Linki visiem geros vasaros, bet taip pat veiklios. Atsiminkim, kad lietuviams kaliniam nėra jokių atostogų. Tad visi vyčiai — RAŠYKIM LAIŠKUS!

VYČIŲ
VOKIŠKA
NAKTIS

Bostone, Piliečių draugijos salė, gegužės 19 buvo surengta vyčių vokiška naktis.

Vokiečiai aktyviai pagelbsti vyčiam: pristato maistą įvairiems rengimams, turi savo orkestrą ir praveda visą vakaro programą.

Visi dalyvavę buvo patenkinti. Jie ragina vyčius vėl tokią naktį surengti.

Reikia pripažinti, kad Bostono vyčiai yra gyva ir aktyvi organizacija. Vyčiai senjorai (kuriais gali būti visi vyčiai, turį daugiau kaip 30 metų), atrodo, dirba daugiausia.

kutinė (37) Kronika, dėkoja vyčiam už jų pagalbą lietuviams okupuotoj tėvynėj. Buvo taip pat išrinkti kuopos delegatai į suvažiavimą Chicagoy rugpjūčio mėnesį. Delegatai bus Marian Skabeikis ir brolis Jurgis Petkevičius, OFM. Apie 25 110-tos kuopos nariai žada dalyvauti suvažiavime. Kai kurie iš jų atstovaus kuopai, kiti Vidurio Atlanto apygardai bei centro valdybai.

Šiame susirinkime dalyvauti buvo pakviestas ypatingas svečias — žymus lietuvių dailininkas Vytautas K. Jonynas. Dailininkas vyčiam papasakojo apie savo jaunystės mokslą ir polinkį į meno pasaulį. Taip pat kalbėjo apie dabartinius darbus. Buvo rodomos Jonyno darbų skaidrės.

Susirinkimas buvo įdomus ir naudingas.

Šia proga 110 kuopos nariai dėkoja kuopos nariui broliui Jurgiui Petkevičiui, OFM, kuris suruošė šį vakarą su Vytautu K. Jonynu ir supažindino vyčius su šiuo didžiu talentu, apie kurį daugelis narių nieko nežinojo. Taip pat dėkoja broliui Jurgiui už atgaivą po susirinkimo.

KAS, KĄ, KUR?

Viena iš veikliausių vyčių kuopų yra 96-toji, iš Dayton, Ohio. Ši kuopa išnaudoja kiekvieną progą garsinti Lietuvai bei jos vargam. Rašo laiškus. Daug jų parašė, dėkodama CBS ir jos korespondentui Bernard Redmont už programą, kurioj buvo kalbama apie šiandieninius Lietuvos vargus.

Vyčių kuopų nariai reiškia nuoširdžią užuojautą 96 kuopai, mirus jos veikliam nariui Juozui Sadauskui, kuris aktyviai dalyvavo vyčių organizacijoje 60 metų.

Pagal 96 kuopos tradiciją kuopos junjorai pravedė įspūdingą šv. Kazimiero minėjimą. Buvo aukojamos mišios už gyvus ir mirusius vyčių narius. Po mišių įvyko minėjimas, kuriame buvo skaityta apie šv. Kazimiero gyvenimą.

Vidurinio Atlanto apygardos kegliaivimo rungtynės įvyko La Quinta Motel. Rungtynėm vadovavo Frances Petkus ir Eloise Berczelli. Rungtynės prasidėjo gegužės 19. Dalyvavo 20 grupių. Laimėjo Clevelando 25 kuopa. Antra ir trečia vieta atiteko 96 kuopai.

Daytono 96 kuopa ne tik yra veikli, bet ir sparčiai auga. Gegužės 20 buvo priimta naujų narių. Trečio laipsnio medaliai



Lietuvos vyčių Naujosios Anglijos apskrįčio suvažiavimas įvyko Holyoke, Mass., balandžio 29. Centro valdybos vicepirmininkas Jonas Adomėnas įteikia 145 kuopos pirmininkei Nellie Ruggles naują charterį.

buvo įteikti Albinai Wallis, Stefanijai Rustikas ir Joseph Ryan.

Washingtono vyčių 142 kuopos nariai suruošė specialų maldos vakarą. Jis vyko lietuvių Šiluvos Marijos koplyčioj, Washingtono Nekalto Marijos Prsidėjimo bazilikoje. Maldos buvo pagal Maldų kalendoriaus datą. Šį Maldų kalendorių išleido Religinė Šalpa ir redagavo kun. Kazimieras Pugevičius. Visom Lietuvos vyčių kuopom yra paskirtos datos, ir daugelis jų kruopščiai jų laikosi.

Daytono 96 kuopos "World A Fair" parengimas praėjo labai sėkmingai. Daug dėmesio susilaukė kuopos nario Jurgio Mikalausko sukurtas koplų stulpis, kuris bus leidžiamas į loteriją per vyčių suvažiavimą Chicagoy. Loterijos pelnas skiriamas stipendijų fondui. Meninę programą atliko Vėjelis, šokių grupė, kuriai vadovauja Ed Sluzas ir Rita Gečas. Akomponavo Cecilia Lisauskis.

Br. Jurgis Petkevičius, OFM, Maspetho 110 kuopos narys, nuoširdžiai dėkoja visiem vyčiam už užuojautas, mirus jo broliui dvyniui Albertui. Dėkoja už mišias bei užuojautas laikra-

čiuose, taip pat ir už asmeniškai reikštą pagūdą. Visus prisimins maldose.

Vyčių 12 kuopa New Yorke birželio 10 Aušros Vartų parapijos salėje turėjo savo paskutinį priešvasarinį susirinkimą. Aptartas 65 metų kuopos sukakties balius, kuris bus lapkričio mėnesį. Suvažiavimui Chicagoy išrinkti delegatai. Susirinkime dalyvavo svečių: iš Dayton, Ohio Frances Petkus ir iš Maspetho Jonas Adomėnas, 110 kp. pirmininkas. Abu pasveikino dalyvius. Buvo paminėti birželio išvežimai. Minėjimą pravedė Helen Shields, vyčių garbės narė. Parengė Dalė Bulvičiūtė. Po susirinkimo buvo skoningos vaišės kurias paruošė Birutė ir Eugenija Janonis.

Jei turi kokių lietuviškų spaudos darbų, kreipkis į lietuvių pranciškonų spaustuve Brooklyne. Skambink 212 827-1350.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

BALTIC HOLIDAYS

COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS, TOUR MANAGER

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
June 26	July 10	\$1249.00(Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00 \$899.00		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00 \$849.00		Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
ONE SUTTER STREET
SAN FRANCISCO, CALIF. 94104
415 391-6185

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants



Naujosios Anglijos apskrįties Lietuvos vyčių suvažiavimas Holyoke, Mass. Seimininkais buvo tos vietos vyčių 145 kuopa.

LOS ANGELES, CALIF.

Lietuvių Diena, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos surengta jau 26 kartą, birželio 16-17 praejo su dideliu pasisekimu. Daug dėmesio susilaukė Vilniaus universiteto jubiliejinė paroda, surengta Draugo redaktoriaus Br. Kviklio. Jis irgi dalyvavo asmeniškai. Koncerto programą atliko solistė Genė Ugienskienė iš New Jersey, pianistė Raimonda Apeikytė ir Clevelando studentų vienetas Nerija. Programai vadovavo Birutė Dabšienė. Pamaldas atlikė ir patriotinį pamokslą pasakė Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Lietuvių Rašytojų Drjos pirmininkas. Šeimininkės, vadovaujamos V. Dudorienės, vaišino svečius, o visą tvarką prižiūrėjo parapijos komiteto vyrai, vadovaujami Leono Okso. Šventėj dalyvavo tūkstantis lietuvių, suvažiavusių iš visos Californijos.

Birželio įvykių minėjimas, rengiamas Los Angeles Altos skyriaus, įvyks liepos 1, sekmadienį, 12:30 val. Šv. Kazimiero parapijos salėj. Pagrindinis kalbėtojas bus kongresmanas Robert K. Dornan. Dalyvaus lietuvių, latvių ir estų meninės pajėgos.

Šv. Kazimiero parapiinė mokyklą baigė ir gavo taip pat aš-

tuonių skyrių lietuvių kalbos pažymėjimus: Nida A. Brinkytė, Tadas G. Dabšys, Sigita T. Kazakevičiūtė, Dainius J. Petronis, Vytas Banionis.

Banga, Los Angeles sporto klubas, liepos 22-28 skautų stovyklavietėj rengia sporto stovyklą, kurios metu bus ruošiamos krepšinio ir tinklinio komandos.

Romas ir Lidija Giedrai, neseniai atvykę iš okupuotos Lietuvos, pasisvečiavę pas tėvą Juozą Giedrą, gyv. Redland, Calif., persikėlę gyventi į Los Angeles. Romas pradėjo dirbti G. Kazlausko įmonėj.

LB Vakarų apygardos valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. R. Dabšys, vicepirm. ir ižd. A. Polikaitis, vicepirm. visuomeniniam reikalui D. Barauskaitė, vicepirm. kultūriniam reikalui A. Adomėnas, vicepirm. informacijai M. Kevalaitis, vicepirm. organizaciniam reikalui S.T. Kungys, sekr. D. Razutytė.

LB Los Angeles apylinkės valdybą sudaro: pirm. R. Bužėnas, vicepirm. švietimui ir informacijai O. Razutienė, vicepirm. kultūriniam reikalui D. Barauskaitė, vicepirm. visuomeniniam reikalui J. Matulaitis, vicepirm. pensininkų reikalui A. Šimkus, sekr. D. Žygaitė, ižd. R. Barauskaitė, ižd. padėjėjas V. Sirutis. — L.Ž.K.



Clevelando studentų vienetas Nerija koncertuoja Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero parapijos surengtoje Lietuvių Dienoj. Nuotr. L. Kanto

VALSTYBĖS DEPARTAMENTE SVARSTYTI LIETUVAI SVARBŪS KLAUSIMAI

(atkelta iš 3 psl.)

stovė ją supažindino su naujai įsteigto vienetu "Koalicija Išlaisvinti Petkui ir Gajauskui" tikslais, veikla ir paprašė valstybės dept. pagalbos jiems išlaisvinti. Jų klausimu buvo įteikta papildoma informacinė medžiaga. Taip pat P. Darien buvo nusiskysta, kad neseniai paleistųjų politinių kalinių tarpe nebuvo nė vieno kataliko ir nė vieno lietuvių.

Ne geresni reikalai yra ir siekiant šeimų sujungimo. Išleista vos keli lietuviai, kai kitų tautybių iš Sov. Sąjungos išvyksta tūkstančiai. Konkrečiu pavyzdžiu buvo nurodyta muz. A. Jurgučio šeima, kuriai daugiau negu ketveri metai sovietai neleidžia išvykti.

Sovietinės pilietybės įstatymas

Ilgokas diskusijas iššaukė memorandumė paliestas naujasis sovietų pilietybės įstatymas, kuriuo Amerikos pilietybę priėmę lietuviai ir net jų JAV-ėse gimę vaikai yra laikomi Sov. Sąjungos piliečiais. Pastebėta, jog tai esama aiškaus bandymo gauti Pabaltijo valstybių aneksijos pripažinimą netiesioginiu, apgaulingu būdu. Įstatymui įsigaliojus, JAV lietuviai, norintieji apsilankyti okupuotoje Lietuvoj, gali būti priversti paduoti prašymą būti atleistiem nuo Sov. Sąjungos pilietybės (tuo lyg pripažįstant, jog jų esama sovietų piliečiais) ar būti išstatyti sovietini am įstatymam, įskaitant galimybę būti paimtiem į Sov. Sąjungos kariuomenę. Teigta, kad valstybės departamentas privalo imtis priemonių apsaugoti savo piliečiam nuo sovietų neteisėto pilietybės įstatymo.

Atsakydami, valstybės departamentą pareigūnai pabrėžė, kad naujasis sovietų pilietybės įstatymas yra "studijuojamas". Ar protestas šiuo klausimu bus sovietam įteiktas, atsakyti negalėjo. Pastebėjo, kad tarptauti-

nės teisės nuostatai pilietybės klausimu nėra griežtai nustatyti: kas kaip nori, taip juos interpretuoja.

Kiek tai liečia vykimą į Sov. Sąjungos teritoriją, valstybės dept. pareigūnai pastebėjo, kad visi keliaujantieji, nesvarbu, kur jie būtų gimę, stato save į sovietinio šantažo pinkles ir rizikuoja savo laisve. JAV diplomatai visada yra pasiruošę savo piliečius ginti, tačiau, kaip žinoma, patirties, tai ne visada pavyksta.

Diskutuojant pilietybės klausimą, teko paliesti ir sovietinius trukdymus palaikant kontaktus su tautiečiais Lietuvoj. Pavyzdžiu duota aukšti miltai siunčiamom dovanom ir laiko apribojimai bei vietovių lankymo varžymai. Prašyta Helsinkio sutarimų šviesoj iš sovietų išreikalauti nuolaidų.

Valstybės departamentas ir informacija

Apgailėstauta, kad valstybės departamentą siuntinėjama informacija ignoruoja Pabaltijo valstybių teisinį stovį. Pavyzdžiui, leidiniuose, pristatančiuose žmogaus teisių paneigimus Rytų Europoj, vengiama specifiskai paminėti Pabaltijo valstybių vardus, jas kaip valstybes klasifikuoti, išskirti katalikų presekojimą Lietuvoj. Taip pat, valstybės departamentui su sovietais kolaboruojant, JAV-ėse buvo rodomas filmas "The Unknown War", kuriame buvo pateisinama Sov. Sąjungos įvykdyta Pabaltijo valstybių aneksija.

Informacijos klausime pagaidauta didesnio valstybės departamentą pareigūnų apdairumo. Pažadėta suteikti departamentą žinioj veikiančių įvairių informacijos skyrių vardus, kad pabaltiečiai galėtų į juos nukreipti dokumentinę medžiagą, liečiančią Pabaltijo valstybių okupaciją, žmogaus teisių paneigimus, klišius emigruoti ir t.t.

A.Gč. (LB Inf.)



Prel. J. Kučingis atidaro Vilniaus universiteto 400 metų jubiliejinę parodą. Pirmoj eilėj centre sol. V. Leskaitienė ir Br. Kviklys, surengęs šią parodą. Nuotr. L. Kanto

HARTFORD, CONN.

Švyturio mokykla

Hartfordo Švyturio mokykla šiuos mokslo metus baigė gegužės 19. Užbaigimas buvo atšvęstas mišiomis Švč. Trejybės bažnyčioj. Jas aukėjo kun. A. Gorklis, o skaitytojais buvo keturi abiturientai.

Per ceremonijas bažnyčios salėj pirmiausia buvo apdovanoti penki mokinukai, nepraleidę nė vienos pamokos. Dovanas gavo Petras Nenortas, Tomas Nenortas, Rimas Simonaitis, Jadvyga Nowak ir Danutė Raškevičiūtė. Mokiniai, pasižymėję ypatingu mokslo pažangumu, taip pat gavo dovanas. Lietuviškomis knygomis buvo apdovanotos Kristina Raškevičiūtė, Regina Zabulytė ir Rūta Virkutyte.

Šiais metais mokyklą baigė penki mokiniai: Jonas Jalinskas, Paulius Mačiūka, Paulius Nenortas, Silyja Radionovaitė ir Paulius Šerkšnas. Jie skaitė savo parašytus rašinius — "Koks aš turėčiau būti lietuvis?" Kiekvieną rašinį palydėjo entuziastiški tėvelių, senelių ir svečių plojimai.

Hartfordo apylinkės Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Steponas Zabulis pasveikino abiturientus įteikdamas jiems po dovaną — Lietuvos žemėlapi. Tėvų komiteto pirmininkė dr. Sigita Ramanauskienė pakalbėjo apie mokyklos padėtį ir valdybos nuveiktus darbus.

Po to visi mokyklos užbaigimo dalyviai buvo pakviesti pasivaikšinti tėvų komiteto surengtomis vaišėmis. Planuotas mokyk-

los piknikas Wickham parke neįvyko, nes oras buvo nepalankus.

Šiais mokslo metais Švyturio mokyklą mokėsi 48 mokiniai, įskaitant ir suaugusių angliškai kalbančių grupę. Mokytojų šie mokytojai: Marija Williams, dr. Sigita Ramanauskienė, Paulius Bernotas, Birutė Nenortienė, Danutė Grajauskienė, Irena Jalinskienė, Lionė Simonaitienė, Gražina Aleksandravičienė ir Genovaitė Stankaitytė. Mokytojus pavadavo Kristina Šerkšnienė, Leonas Bernotas, Danguolė Banevičienė ir Sigita Banevičiūtė. Tautinių šokių mokė Dalia Dzikienė, o tikybą dėstė kun. Vyt. Bitinas. Tėvų komitetą sudarė pp. Ramanauskai, Raškevičiai, Radionovai ir Pakščiai.

Hartfordo Švyturio mokykla gyvuoja todėl, kad yra užtenkamai gerų lietuvių tėvų, kurie nepaisdami vežioja savo vaikus kas šeštadienį į mokyklą ir prižiūri, kad jie gerai paruoštų pamokas. Be tėvų pastangų šios mokyklos nebūtų.

Viso Connecticuto lietuvių visuomenės taip pat rūpinasi šios mokyklos likimu, nes turim mažai mokinių iš aplinkinių miestų. Connecticuto apygardos ir Hartfordo, Waterburio, New Haveno ir New Londono apylinkių Lietuvių Bendruomenės valdybos dosniai prisidėjo prie mokyklos išlaikymo. Hartfordo ramovėnai ir Kavutės klubas, taip pat ir paskiri geros širdies lietuviai atsiuntė aukas mokyklai paremti.

Šalia šių visų vietinių aukų ypatingai mokyklą sustiprino Švietimo Tarybos paskirta au-

ka. Be šios aukos mokykla būtų daug blogesnė padėty.

Švietimo Tarybai ir visiem lietuviams bei organizacijom, rūmusiem šią mokyklą, Hartfordo Švyturio mokykla reiškia gilią padėką.

L.S.

Pagerbtoš motinos

Lietuvių Bendruomenės iniciatyva gegužės 13 pagerbtos motinos. Mišias aukėjo ir specialų pamokslą pasakė klebonas kun. Juozas Matutis. Po mišių Švč. Trejybės salėj minėjimą malda pradėjo kun. klebonas. Tylos susikaupimu prisimintos mirusios motinos.

Apie motinas jautriai kalbėjo Eugenija Šliogerienė. Švyturio mokyklos auklėtiniai atliko gražią ir įvairią programėlę: pašoko tautinius šokius, deklamavo ir dainavo.

Po minėjimo buvo galima atlikti balsavimo už LB tarybos kandidatus pareigą. Buvo organizuojamos telegramos prezidentui J. Carter ir Brzezinski dėl politinių kalinių. Balio, Bajausko ir Viktoro Petkaus — laisvinimo. Taip pat buvo renkamos aukos jaunimo kongresui.

M.P.

— Chicago Lietuvos Diena, rengiama LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos ir specialaus komiteto, įvyks liepos 1, sekmadienį, 12 val. National Grove ir McCormick Woods, prie Des Plaines ir 26 gatvių, North Riverside, Ill. Programoj dainos, tautiniai šokiai, sportas. Vadovauja Faustas Strolia ir Zigmas Žiupsnys. Gros Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas A. Modesto.

1979 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ, RYTŲ IR VAKARŲ EUROPA Nuo devynių iki penkiolikos dienų



9 DIENŲ — LIETUVOJE & RUSIJOJE:
5 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje

Rugs. 20 — 28 d. \$849.00
Rugs. 27 — Spal. 5 d. \$849.00

11 DIENŲ LIETUVOJE & LENKIJOJE:
6 naktys Vilniuje, 2 Varšuvoje

Rugs. 6 — 16 d. \$849.00
Spal. 11 — 21 d. \$779.00

12 DIENŲ — LIETUVOJE & LENKIJOJE:
6 naktys Vilniuje, 3 Varšuvoje

Rugs. 9 — 21 d. \$959.00

15 DIENŲ — LIETUVOJE, RUSIJOJE & ITALIJOJE:
5 naktys Vilniuje, 3 Maskvoje, 5 Romoje

Liepos 24 d. — Rugs. 7 d. \$1,249.00

VISOMS KELIONĖMS ĮSKAITOMA:

- Išvykimas iš Bostono, New Yorko ir Chicagos via Lufthansa, Northwest Orient ir SAS
- Vienos dienos ekskursija į Kairnį, pusė dienos Trakuose
- Įžymybių apžiūrėjimo kelionės
- Prityrusių kelių palydovų ir vadovų patarnavimai
- Iš kitų miestų galima jungtis su papildomu mokėčiu

Atstovai:

Worcester, Mass. — B. Sviklienė
(617) - 798-2868

Dėl daugiau informacijų ir rezervacijoms prašome kreiptis į:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, Ma. 02168
Tel. (617) — 969-1190

Sutvarkome dokumentus norintiems išsiviešinti gimines iš Lietuvos arba norintiems ilgesnį laiką pabūti Lietuvoje.



— Pasaulio lietuvių katalikų bendrija kasmet duoda 500 dol. premiją labiausiai pasižymėjusiam visuomenininkui. Kasmet vertinimo komisija parenkama kitame krašte, kad būtų progos pagerbti vis kitos šalies veikliausią visuomenininką. Šiemet visuomenininko premija įteikta Australijos lietuviui Viktorui Laukaičiui, Lietuvių Katalikų Federacijos pirmininkui, Melbourne parapišės lituanistinės mokyklos buvusiam mokytojui. Visuomenininko premijai kun. dr. Juozas Prunskis kasmet skiria po 500 dol.

— Vlado Venckaus vienkartinė premija jaunimui skiriama už rašinį tema "Kuo išsivijos jaunuolis gali būti Lietuvai naudingas?" Pirmą premiją 300 dol., antrą premiją 200 dol., šešios trečiosios premijos po 100 dol. vis kitam jaunuoliui iš kito kontinento. Straipsniai iki 1979 rugsėjo 30 siunčiami adresu: Dirva, Vlado Venckaus vardo premija, P.O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103. Premijos mėcenatai — Venecuelos lietuviai. Vertinimo komisija sudaroma Venecueloj.

— Aldona Šimaitienė-Dirmantaitė, 64 metų amžiaus, sunkiai ir ilgai sirgusi, mirė birželio 21 St. Luke Presbyterian ligoninėje, Chicagoje. Palaidota birželio 25 iš Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios Šv. Kazimiero kapinėse. Liko vyras Vladas, dvi dukros ir sūnus. Jos tėvas buvo generolas Stasys Dirmantas, Lietuvos krašto apsaugos ministeris, Vytauto Didžiojo Universiteto profesorius. Velionė studijavo humanitarinių mokslų fakultete prancūzų kalbą ir literatūrą. Studijų gilinti buvo išvykusi į užsienį, į Grenoblį, priklausė prie ateitininkų meno draugijos Šatrija, visą gyvenimą su šatriječiais palaikė ryšius.

— Liet. Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitė prasideda birželio 30, šį šeštadienį, Kennebunkporte, pranciškonų vienuolyno sodyboje. Savaitė tęsis iki liepos 7. Studijų savaitės atidarymas liepos 1. Tą dieną bus iškilmingas posėdis ir dr. Juozo Gimniaus paskaita — Išsivijos pareigos tėvynei. Kiekvieną dieną vakarais bus paskaitos, užsiėmimai. Penktadienį, liepos 6, — literatūros vakaras, šeštadienį, liepos 7, — koncertas. Stovyklautojai namo išvažinėja liepos 8, sekmadienį.

— Jaunimo kongreso loterijos dovanų paskirstymas vyks liepos 1, sekmadienį, per Lietuvių Dienas Chicagoj (ne birželio 24, kaip klaidingai paskelbta ant bilietų). Dar negražinė loterijos bilietų šakneles, prašomi jas tuoj grąžinti.

— Mokytojų studijų savaitė, šiemet jau XIII, skiriama JAV ir Kanados lituanistinių mokyklų mokytojams, vyks liepos 8-15 lietuvių pranciškonų vasarvietėj, Kennebunkport, Maine.

— Daina Kojelytė, Ateitininkų Federacijos valdybos siunčiamą, liepos 2 išvyksta į Braziliją padirbėti su vietos ateitininkais. Daina Kojelytė yra PLB valdybos sekretorė ir ta proga susitiks su Brazilijos LB bei Jaunimo Sąjungos vadovais.

— Tėvynės Garsų radio 30 metų sukakties minėjimas įvyks spalio 20 Clevelando Lietuvių namuose.

— Nauji Darbininko skaitytiniai: A. Burneika, Hartford, Conn., F. Kašeta, Brockton, Mass., P. Kilpis, So. Boston, Mass., S. Fredas, Toronto, Ont., B. Bušniaskas, Paterson, N. J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant prenumerata visiem 13 dol. metam.

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Long Playing — Stereo — Hi-Fi — Lithuanian Records

B. Kemežaitė, Operų arijų rečitalis	7.00
Laima Stepaitytė, lietuvių dainos ir operų arijos	7.00
Tik tau vienai, Korp. Neo Lithuania šokių muzika	6.00
Žalias vėjas, lengvos muzikos dainos	6.00
Vasaros šokis, lengvos muzikos dainos	6.00
Jūros paslaptys, 12 švelnios muzikos dainų	7.00
Nerija, 14 Clevelando mergaičių dainų	7.00
Leonas Barauskas, pasakojimai — antroji pl.	6.00
Pupų dėdė ir dėdienė, polkos, Nr. 21	6.00
Kur tas šaltinėlis, E. Kuodžio ir J. Girijoto dvi plokštelės 21 dainos ..	14.00
Kokiais keliais aš keliausiu, "Baltija" kvint.	6.00
Vyrai dainuoja, N.Y. Vyru 17 dainų	6.00
B. Valterienės dainų rečitalis	5.00
Aušra, Windsor mergaičių 15 dainų pl.	6.00
Kipro Petrausko dainos ir operų ištraukos	6.00
O ramunėle, pasakyk, B. Tamošiūnienės šokių dainos	6.00
Yakutis, solisto dainos-arijos	6.00
Skamba, skamba kanklės, kanklių orkestras	7.00
Vaidilų kanklės, kanklių orkestro muzika	6.00
Aušra, Windsor mergaičių dainos	8.00
Dievui ir Tėvynei, Ciurlionio ansamblio dainos	6.00
Prie ugniauko, 13 muzikos-šokių dainų	5.00
Čia mano brangioji Tėvyne, Kuodžio-Girijoto duetai	6.00
Jūratė ir Kastytis, Banaičio opera iš 3 plokštelių	16.00
Tėviškos namai, B. Budriūno kūriniai ir kantata	6.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	6.00
Gelbėk mus! Phila. choro 13 giesmių. Stereo	6.00
Dieve, priegloba mūs, 18 religinių giesmių	6.00
Lithuanian Language Record Course su tekstu	6.00
Aidutės dainuoja, A. Stephens mergaičių choras	6.00
Laša laiko lašai, Brocktono choras	6.00
Kur dangus ugnim liepsnoja, Clevelando choras	6.00
Svajonių sukuryje, B. Tamošiūnienės šokių dainos	6.00
Su šokių ir daina, Korp. Neo Lithuania šokių dainos	6.00
Dainos ir arijos, Sol. E. Kardelienės	6.00
Žirginėliai, B. Pukelevičiūtės vaikams pasakos	6.00
Antrieji žirginėliai, vaikams pasakos	6.00
Dainos, Kun. Vyt. Gorino, 14 lietuviškų dainų	6.00
D. Dolskio, 10 įdainuotų šokių-dainų rinkinys	6.00
Vilija, moterų kvarteto 15 dainų	6.00
Dainuoja Jums, Aurelia šokių muzika Nr. 2	6.00
Sigutė, pasakos-dainos vaikams, Aurelia Paukštelienė, Nr. 3	6.00
Dainų ir arijų rečitalis, Sol. J. Vaznelio	6.00
Gaudžia trimčiai, Br. Jonušo įgauta 12 liet. patirinių maršų	6.00
Kovė galings, N.Y. Perkūnas, 13 dainų-operų chorų	6.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 1, 12 liet. dainų-šokių	3.00
Operų arijos ir lietuviškos dainos Nr. 2, V. Noreika	5.00
Jauna naktis, 12 lengvos muzikos dainų	6.00
Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos relig. giesmės	6.00
Toks mūsų likimas, V. Bendžiūtės moderni muzika — stereo	5.00
Varpas, Toronto choro liet. dainos ir operos (Stereo)	6.00
Kalnuos dainuoja, "Baltijos" kvinteto II pl.	6.00
Žiburėlis, 13 lietuvių šokių muzika	6.00
New Yorko Liet. Vyru choro 16 liet. dainų	2.00
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų	2.00
Keliaujame su daina, Hamiltono mergaičių dainos	6.00
Dainų-operų rinkinys, Sol. S. Citavo	6.00
Dalia Juknevičiūtė skaito liet. kūrinus	6.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans., 16 d. Stereo	6.00
Dainuojame su Rūta, Rūtos Ans. 17 l. dainų. Stereo	6.00
Dainuojame su Rūta, Nr. 2, Rūtos ans. 14 l. d. Stereo	6.00
Dvi Mamytės ir dvi Dukrės, Kvartetės iš 14 dainų. Stereo	6.00
Baltijos vėjelis, 2 mamytės ir 2 dukrės, 15 liet. dainų. Stereo	6.00
Lietuvių tautiniai šokiai, Stuttgarto simfonija	6.00
Lietuvos kanklės, 14 l. kūrinį, vad. O. Mikulskienė	6.00
Linksmų Kalėdų, 12 religinių giesmių	6.00
40 liet. dainų muzika, Tautinio orkestro leid.	6.00
Penktoji dainų šventė Toronte, dvi plokštelės	14.00
Ku bėga šesupė, 18 dainų ir giesmių	8.00
Touring Lithuania — įdainuota 10 lietuviškų dainų	7.00
A. Dvariono šokių muzikos rinkinys Nr. 25	6.00
Dainuojam su Lione, Juodytės 16 lietuviškų dainų	5.00
Mano Lietuvos prisiminimai, Sol. L. Juodytės	5.00
Muzikos rinkinys 28 (Karo mokykla ir kit.)	6.00
Dievui ir Tėvynei, Baltimorės vyru giesmės-dainos	6.00
Mes žengiamo su daina, New Yorko vyru okto 17 d. Stereo ..	6.00
Br. Budriūno vyru kvarteto dainos (Detroit)	6.00
Jūros lėpsinė, 14 šokių rinkinys	6.00
Julės Rajauskaitės piano rečitalis: Music of Fr. Liszt. Stereo	6.00
Aukuras, vaikų įdainuota 14 liet. dainų	4.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	6.00
Lietuvos 50-ties m. minėjimo giesmės su himnu	6.00
A. Šabaniausko, po 12 dainų-šokių 10, 11, 18 ir 26 albumas po ..	6.00
Lietuvos kopyčios iškilimės Romoj, Stereo	5.00
Lietuvos Atsiminimų radijo jubiliejus. Stereo	5.00
Sek pasaką, vaikams 4 pasakos	6.00
Zuikis puikis, įdainuotos vaikams pasakos	6.00
Svajonių sodas, 12 lengvos muzikos kūrinų	6.00
Dainos ir arijos, J. Armonienės	6.00
Lietuvos 60 m. minėjimo giesmės su himnu	6.00
Grojam Jums, Neo-Lithuanų orkestro 6 šokiai	6.00
Lietuvių kompozitorių dainų rečitalis, S. Klimaitės	5.00
Suk, suk ratelį, Vilniaus choro 14 liet. dainų. Stereo	6.00
Tykus buvo vakarėlis, 14 lengvos muzikos dainų	6.00
Jūreivių keliai, 16 lengvos muzikos dainų, Stereo	6.00
Kur gimta padangė, 14 lengvos muzikos dainų duetai	6.00
Lietuvių kompozitorių dainos, B. Kemežaitės	6.00
Gina Čapkauskienė dainuoja. Stereo	6.00
Antanas Kučingis su orkestru. Stereo	6.00
Anoj pusėj Nemunėlio, 12 muzikos-šokių dainų. Stereo	6.00
Akvarelė, 14 lengvos muzikos kūrinų. Stereo	6.00
Žiburėlis, 14 muzikos-šokių. Stereo	6.00
Pienės pūkas, estradinės dainos	6.00
Oi, toli toli...Phila. Choro "Viltis" 12 dainų. Stereo	6.00
Labą rytą, N.Y. vyru choro "Perkūnas" 15 dainų. Stereo	6.00
Vai lekite dainos, Chicago Vyčių choro dainos. Stereo	6.00
Pranaše Didis, Liet. Evangelikų choro giesmės	6.00
Vaidilų kanklės, O. Mikulskienės vad. kanklininkės	5.00
Baltos gelės, Hamiltono choro su V. Verikaitiu	6.00
Tėvynei aukojam, Dainavos ansamblio 14 liet. dainų	6.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, N.Y. 11207

(Siųsti tik plokštelių užsakymus. Gavėjas apmoka tik gavęs sąskaitą ir plokšteles, nes kartais užsakoma plokštelė, kurios išparduotos)

GRAŽIOS DOVANOS
VISOKIOM PROGOM

PUZINAS, monografija-albumas angliškai apie dail. P. Puziną. Visos reprodukcijos spalvotos, 25 dol. **ADOMAS GAL—DIKAS**, monografija-albumas, angliškas tekstas. Reprodukcijos ne visos spalvotos, 15 dol. **PALIKĖ TĖVIŠKĖS NAMUS**. Šv. Kazimiero lietuvių kapinės Chicagoj, lietuvių-anglų kalbomis albumas, 20 dol. **PENNSYLVANIJOS ANGLIA-**

KASIŲ LIETUVA. Anglų-liet. kalbomis iliustruotas albumas, 20 dol. **TAUTOS KELIU**, dail. Juodžio paveikslų reprodukcijos, 7 dol. **POSTAGE STAMPS OF LITHUANIA**, Jonas Grigaliūnas ir kiti. Labai gausiai iliustruota, didesnio formato, kietasis viršelias. Kaina 16 dol. Persiuntimui pridėdama 50 centų. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

VILIUS BRAŽENAS CLEVELANDE

Birželio tragiškų įvykių minėjimas pas mus yra tapęs savotišku šablonu: jaučiam pareigą juos paminėti, išklausom rezoliuciją, paplojam, sugiedam himną ir skirstomės į savo namus, kuriuose randam materialinėmis gėrybėmis persisunkusių kasdienybę. O tautos tragedija ir toliau tebelieka "piktos pamotės" pasaka.

Tų įvykių minėjimas, surengtas birželio 17 Clevelando Altos skyriaus iniciatyva Šv. Jurgio parapijoje, skiriasi nuo kitų tiek savo pobūdžiu, tiek nuotaika todėl, kad to liūdno minėjimo pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas Vilius Bražėnas, mūsų visuomenei pažįstamas ne tik kaip veiklus skautas ir visuomenininkas, bet taip pat ir kaip kontroversinės "birčinių" organizacijos aktyvus kalbėtojas ir veikėjas.

Atlikus visą oficialių mūsų įprastinių minėjimų ceremoniją, su vėliavų įnešimu, žuvusiųjų pagerbimu ir himno giedojimu. Clevelando Altos skyriaus pirmininkas Algis Pautienius pristatė Vilį Bražėną, kuris pasirodė kaip puikus kalbėtojas.

"Priešas siekia mūsų tylos", kalbėjo prelegentas. "Bet tauta netyli... Lietuvos Bažnyčios Kronika, Aušra — tai tautos balso įrodymai. Nenuvertinkim savo tautos, kad esam per maži. Jei galėjom sustabdyti kryžiuočius ir totorius, kodėl negalim sustabdyti komunistinio imperializmo?" Jis kvietė visus apsispręsti už beatodairinę kovą, tiesos žodį, Maskvos satrapų žmogžudysčių garsinimą, kurio "Kremlius pakeltų šampano tosty trauksimas negalėtų nuslopinti". Kvietė visus tęsti Nuernbergo teismą, kuriame būtų teisiama ir antroji paskutiniojo pasaulinio karo ir jo pasekmių kaltininkų pusė. Reikia ne gintis, bet pulti, reikalauti keršto ir atlyginimo už skriaudas. Pacitavo Švento Rašto žodžius: "Sakau jums, jei šitie tylės, akmenys šauks". Smerkė tuos, kurie, pasidavę materialinio gyvenimo patogumam, atitolo nuo mūsų kovos už laisvę, atitolo nuo organizacijų.

"Vaikščiokim, kol turim šviesos", kvietė Vilius Bražėnas visus išsivaduoti iš apatijos. Jis citavo eilę žurnalistų ir technologijos ekspertų, kritikuojančių dabartinę JAV vyriausybę, vedančią JAV nuolaidų ir komunizmo paramos keliu, ir oficialius dokumentus, kurie yra įrodymas, kad Vakariai padeda komunizmui išsilaikyti tiek materialine parama, tiek dvasiniu nusiuteikimu. Kvietė visas organizacijas ir mūsų jaunąją kartą apsispręsti, "ar nori idealų padangėse arais skrajoti, ar materializmo dumblynuose varlėmis straksėti".

Po Viliaus Bražėno kalbos buvo meninė dalis. Muz. Onos Mikulskienės kanklių studijos mokinės Elena Muliolytė ir Lana Vyšnionytė atliko muz. Alfonso Mikulskio kompozicijas kanklėmis.

Baigiant oficialią programą dalį, Clevelando Altos pirminin-



Vida Rociūnaitė ir Arūnas Duliūnas susituokė gegužės 26 Clevelande. Nuotr. V. Bacevičius

kas Algis Pautienius pasiūlė rezoliuciją, kuri bus pasiųsta JAV prezidentui ir kongreso atstovam. Ji buvo dalyvių vieningai priimta.

Šį kartą minėjimas truko tik 59 minutes, bet jo turinys, be abejo, išliks ilgai širdyse tų, kuriems mūsų tautos tragedija dar tebėra žaizda.

Tarp kita ko, savo kalboje Vilius Bražėnas pabrėžė gyvą reikalą lietuviams, kaip antikomunistinei etninei grupei, "veikliai dalyvausti Lietuva supančio pasaulio ateities lėmime", neaiškiai pasisakydamas už savąją organizaciją, bet jos nepiršdamas konkrečiai. Bet jis turi žinoti, kad pirmoji eilė svarbu sucementuoti savąją visuomenę savosios apimties rėmuose, kad ji, pasisėmusi jėgų iš savo vidaus, galėtų jas skirti bet kokiai tarptautiniam judėjimui, nežiūrint, kokie idealistiški būtų jo tikslai. Jei pirmoji eilė nesiremiama savuoju patriotizmu, tai ir visa tarptautinė veikla, kad ir kovoj prieš komunizmą, nustoja savo šaknų. Pirmiausia būdami lietuviais patriotais, tepajėgsim įvertinti kovos svarbą už tai, kas mum, lietuviams, yra brangu, o visam pasauliui išganinga.

Aurelija Balašaitienė

WASHINGTON, D.C.

Penki buvę Washingtono lituanistinės mokyklos auklėtiniai vyksta į IV pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

1. Daina Penkionaitė, 19 metų, išrinkta atstovauti Washingtono jaunimui PLJK ir ten eiti sekretorės pareigas. Daina yra Washingtono Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyriaus vicepirmininkė ir išdininkė, baigusi Washingtono šeštadieninę lituanistinę mokyklą. Joje dėsto lietuvių kalbą ir geografiją. Daina yra skaudų "Pušyno" draugovės skiltininkė, Marylando universitete studijuoja architektūrą.

2. Gundis Vaitkus, 20 metų, Washingtono Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyriaus pirmininkas, baigęs Washingtono šeštadieninę lituanistinę mokyklą, ateitininkę sportininkas, priklausęs prie lietuvių sportininkų kuopelės "Vėjas", Marylando universitete studijuoja chemiją.

3. Aldona Vaičiulaitytė, 21 metų, Washingtono Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyriaus narė,

NAUJAS
PRANCIŠKONŲ
GENEROLAS

Naujai išrinktas pranciškono ordino generolas Tėv. John Vaughn

Amerikietis pranciškonas Tėvas John Vaughn birželio 2 išrinktas naujuoju pranciškonų ordino generolu. Šias pareigas jis perima iš brazilo pranciškono Tėvo Konstantino Koser, kuris pranciškonų ordinui vadovavo keturiolika metų.

Naująjį vadovą išrinko Asyzių je susirinkusi pranciškonų ordino generalinė kapitula, kurioje tarp daugiau negu šimto pranciškonų ordino provincijų vadovų iš įvairių pasaulio kraštų dalyvavo taip pat ir lietuvių pranciškonų provincijolas Tėvas Jurgis Gailiusis iš Kennebunkport, Maine.

Naujasis pranciškonų ordino generolas yra gimęs Santa Ana, Calif., 1928 birželio 3. Į ordiną įstojo 1948 liepos 11 Šv. Barboros provincijoje, Californijoje. Kunigu įšventintas 1955. Po

ateitininkė, baigusi Washingtono šeštadieninę lituanistinę mokyklą, talkina įvairiom lietuviškom organizacijom, studijuoja Marylando universitete.

4. Nida Liogytė, 19 metų, aktyvi Washingtono Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyriaus narė, ateitininkė, baigusi Washingtono šeštadieninę lituanistinę mokyklą, studijuoja Marylando universitete. Pasižymi gražiai atliekamais virvių rišimo rankdarbiais.

5. Vytis Grinius, 18 metų, Washingtono Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyriaus narys, baigęs šeštadieninę lituanistinę mokyklą, reiškiasi muzikoje ir sporte, aktyvus skautas-vytis. Nuo mokslo metų pradžios žada studijuoti chemiją George Mason universitete, Virginijoje.

G.K.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS
KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 2 psl.)

mosi problemos, smogiama mūsų idėjiniams priešams". Visa kūryba turinti būti aktyviu komunistinės asmenybės ugdymo veiksmu. Taigi, kai tik kūrėjai kiek įsitraukia, ima laisviau reikštis, tuojau komunistų partija uždeda savo leteną ir įsiskaido kartą reikalavimus, kad meno kūryba taptų komunistinės ideologijos propagandiniu įrankiu. Apie kūrybos laisvę tokiose sąlygose, žinoma, neįmanoma net svajoti. Kad tas "pasitarimas" buvo laikomas labai svarbiu, rodo dalyvavimas jame valdžios ir partijos viršūnių. Pasitarimą atidarė ir pirmininkavo partijos sekretorius L. Šepetys. Dalyvavo A. Barkauskas, V. Sakalauskas, A. Česnavičius, J. Aničas, S. Šimkus, J. Bielinis — jie sėdėjo prezidiume, o salėje kalbų klausė suvaryti rašytojai, dailininkai, kompozitoriai, architektai, kinematografininkai, žurnalistai, aktoriai, ministerijų atstovai. Pranešimui pritariamąsias kalbas pasakė Rašytojų sąjungos pirmininko pavaduotojas V. Bubnys, Kompozitorių sąjungos partinis sekretorius J. Gaudrimas, Jaunimo teatro režisierė D. Tamulevičiūtė, Dailininkų sąjungos pirm. pavaduotojas S. Jusonis, Lietuvos kino studijos direktorius J. Gričius, Nemuno redaktorius L. Inis.

bą, sprendžiant popieriaus problemą. Turime rasti naujus, papildomus popieriaus rezervus, kad, minėtus raštus leidžiant, nesusumazėtų originalios literatūros pakartotinių leidimų, nūdienos rašytojų raštų serijų leidimas. Visi pastebime, kaip šiandieną skaitytojai įsigyti knygą darosi vis sunkiau" (Lit. ir Menas, Nr. 22).

— Didžioji Lietuvos dainų šventė įvyks Vilniuje 1980 metų vasarą. Bet jau šiais metais vykdamos rajoninės dainų šventės, kaip pasirengimas didžiajai šventei. Pačioje birželio pradžioje plataus masto rajoninė šventė įvyko Kaune, Dainų slėnyje. Dalyvavo ne tik saviveikliniai chorai iš Kauno, Panevėžio, Klaipėdos, Alytaus, Šiaulių, Telšių, Mažeikių, Švenčionių, bet ir profesionaliniai ansambliai — "Lietuva", Vilniaus universiteto ansamblis, Kauno politechnikos instituto ansamblis. Dalyvavo ir keli orkestrai, tautinių šokių grupės. Šventė tęsėsi visą savaitę.

— Pagarsėjęs Kupiškio liaudies teatras, sukūręs spalvingas "Senovės kupiškėnų vestuves", tą veikalą Kupiškyje suvaidino 400-ąjį kartą. Vilniaus ansamblis "Lietuva" Vilniaus sporto rūmuose neseniai turėjo 5000-ąjį koncertą.

— Rengiamasi restauruoti dar vieną Trakų pilį. Kaip žinome, lietuvių architektų pastangomis buvo neseniai pilnai atstatyta saloje esanti viduramžinė Trakų pilis. Tačiau archeologai prie Galvės ežero yra aptikę dar penkių pilių liekanas. Pastaruoju metu daugiau susidomėta pusiasalyje esančiomis didžiulės pilies liekanomis. Pilis užėmusi 4 ha plotą, turėjusi 11 bokštų. 19-ojo amžiaus viduryje tos pilies liekanomis buvo susidomėjęs E. Tiškevičius. Jo kasinėjimų duomenimis pasinaudojo ir dabartinis Paminklų konservavimo institutas. To instituto vyriausias architektas Stasys Mikulionis paruošė pilies restauravimo projektą. Pilis nebūsimi pilnai atstatyta: bus pasitenkinta tik būdingais fragmentais ir pamatų konservavimu. Pilnai atstatytas būsiąs tik pietryčių bokštas. Atstatytuose pastatuose bus įrengtas muziejus, o erdviame pilies kieme busių etnografinių roдиниų ir poilsio parkas.

Pr.N.

PASTABOS APIE VĖLIAUSIUS ŽURNALUS

ALFONSAS NAKAS

Balandžio ATEITIS

Seniai man rūpi keletą žodžių pasakyti apie ATEITĮ, bet, kai ji ateina tris mėnesius pavėlavusi, apas gerokai nuslūgsta. Balandžio numeris birželio vidury, tai lyg ir truputį pasivytas laikas. Todėl, perskaitęs nuviršelio iki viršelio, skubu su pastabomis.

Viršelio viduje paaiškinta, kad žurnalas eina 69-uosius metus ir kad tai "Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas". Lietuvoj, jei gerai atmenu, ATEITIS tarnavo pirmoj vietoj katalikų akademiniam jaunimui (ATEITIES SPINDULIAI—gimnazijų mokleiviam o ŽVAIGŽDUTĖ—pradžios mokyklų vaikam). Vyr. redaktorius—kun dr. Kęstutis Trimakas, o jau eilinių redaktorių bei redaktorių narių tai daugiau kaip pusė tuzino ir jų pavardžių neminėsiu.

Iš penktame puslapy spausdinamos dr. Zigmo Kungio, prieš metus mirusio ateitininkų veikėjo, biografijos (iš šalia dedamo labai gero portreto) bei pastabų paskutinio viršelio viduje, sužinom, jog šis numeris išleistas jo atminimą pagerbti susibaudusių draugų lėšomis.

Žurnalo apimtis — 36 didoko formato puslapiai, numeruojami nuo metų pradžios (šis nr. prasideda 105 ir baigiasi 140 puslapiu).

Pirmasis puslapis skirtas T. Pautieniūtės-Bogutienės iš pirmo žvilgsnio klaikiai, bet, kai įsižiūri, ir viltingai nuotraukai, kurios viršutiniame kampe išspausdintas Antano Jasmanto eilėraštis "Prisikėlimas". Tai Vėlykų ir ankstyvo pavasrio tema. Giedras, lyriškas, pamaldus.

Redaktoriaus Kęstučio Trimako nuolatinė skiltis "Antai" liečia keletą temų: Lietuvos tikinčiųjų drąsą savo teisės ginant; žvilgsnis į katalikiškos Lotynų Amerikos religines bei socialines problemas, metamas ryšium su popiežiaus Jono Pauliaus II ten lankymusi ir vyskupų suvažiavimu Puebloj (tarp eilučių juntai K. Trimako simpatijas nelaimingajai tų kraštų varguomenėi); lituanistikos katedros steigimo galimybės kuriame nors JAV universitete, beveik neutraliai gretinant dr. R. Šilbajorio ir dr. J. Balio nuomones, pirmoje

— už, antrojo — prieš; entuziastiški lituanistinius kursus lankiusių studentų pasisakymai apie pamiltą lietuvių kalbą.

Po jau anksčiau minėtos Z. Kungio biografijos eina K. Trimako straipsnis "Krikščionių vienijimosi sąjūdis". Čia kalbama apie ekumenizmą pasauliniu mastu ir atskleidžiama, kad susiskaldę įvairių denominacijų protestantai buvo ekumenizmo pradininkai, o katalikai į jį palinko daugiau tik po Vatikano II susirinkimo. Lietuvių tarpe šioj srity — apatija, ir dar beveik nieko nenuveikta.

Jurgio Gliaudos literatūrinė apybraižėlė "Orakulo pokštas" aiškiai rašyta šio ar kurio kito leidinio kalėdiniam numeriui, ir atrodo, kad tokiu laiku čia papuolė per nesusipratimą. Be to, gaila, kad bevardį Petrūną autorius visai be reikalo ir lengva ranka nužudo.

Trys puslapiai skirti poetei Teresei Pautieniūtei — jos portretui ir eilėraščiui. Eilėraščiai modernūs, dauguma be jokių skrybų ženklų. Kai kurie kvepia satyra, lyg panašoka į Rimo Vėžio, tik neturi R. Vėžio sprogstančios atomazgos. Štai "Dėdės Morkaus apmąstymai užmiegant per pamokslą" (koks pavadinimas!):

1. Pirmas mąstymas:
"Vieną kartą Pons Dievs / nutarė su savim pasikalbėt / Po kalbiui reikėjo žodžių / tai susikalvojo Pons Dievs / pradžią pradžioje / vieną žodelį / Tebūnie / ir Buvo / o kas Buvo / tas ir liko / ir augo ir toliau buvo / O kas iš to išėjo / mes visi matom."

Prano Razmino ilgesnis rašinys "Sulaužyti tiltai" liečia dabartinės žmonijos, ypač jaunimo, ir ypač jaunimo šiame krašte palaidumą. Daug teisybės, daug juodžiausio beviltiškumo ir labai prastas pavadinimas, nes dar niekada negirdėjau, kad tiltus kas laužytų. Šiuo rašiniu užbaigiamas 24-tas numerio puslapis ir vyresniųjų arba subrendusiųjų raštai.

Paskutiniuose 12 puslapių reiškiasi jaunimas. Tai skiltys "Atvirai", "Atžalos", "Knygos", "Veikla" ir "Laiškai". Šiuose puslapiuose man labiausiai patiko Pauliaus Raimundo Klimo rašinys "Ar viskas, ką mes darome, yra tikslinga?" Daugiausia jis kalba apie mažos, bet veiklios Rochesterio, N.Y., lietuvių kolonijos plusus bei minusus, bet

paliečia ir amerikiečių spaudą, ką amerikiečiai apie Lietuvą bei lietuvių galvoją etc. Gaila, kad jau nebeturiu vietos šiam įdomiam rašiniui cituoti.

Nepaprastai gausiai žurnalas iliustruotas puikiais nuotraukomis. Po trečdalį, po pusę, net po visą puslapį. Daugelis be paaiškinamųjų aprašų, kurių čia nė nereikia. Tai gamtos, jaunimo, dailės darbų, na, ir grupinių, iš veiklos, jau su paaiškinimais. Ypač įdomios žurnalo vidury nuotraukos Aldonos Skirutytės ir Stasio Krasausko grafikos darbų, eksponuotų Danutės Žilevičienės rengtoj parodoj Chicagoj. Apie jas dedamas D. Žilevičienės paaiškinamasis tekstas.

Trumpa išvada: ATEITIS — vienas iš pačių geriausių ir įdomiausių išėjusių lietuvių žurnalių. Tik baisiausia jo yda — vėlavimasis. Ir aprašomam numery informacija apie PLJ kongresą bei apie Ateitininkų Federacijos vado rinkimus dėl vėlavimosi virto tikra ironijos grimasa: raginama rašyti, balsuoti siųsti porą mėnesių ankstesnėm datom, negu žurnalas skaitytojų pasiekė.

Balandžio LAISVĖ

Skaitytojų pasiekė gegužės galė. Tai žurnalas, kuris daugelį kartų ėjo iš vieno redaktoriaus rankų į kito ir buvo nustojes periodiškumo, o dabar, ilgėliau redaguojamas Juozo Kojelio, baigia visiškai supunktualėti.

Turinio nugarkaulį, atrodo, sudaro pereitam numery pradėtos spausdinti 1978 Europos lietuvių studijų savaitės medžiagos tąsa, nors apie tai ir neužsiminama. Turint galvoj faktą, kad beveik visi skaitytojai pereito ir šio numerio tie patys, jokių paaiškinimų gal nė nereikėjo.

Ilgiausias ir svarbiausias straipsnis — Aleksandro Štromo "Asmeninė atsakomybė ir totalitarinė visuomenė". Štromo kalba sunkoka, apkrauta tarptautiniais, teisės srity naudojamais žodžiais, bet, skaitant dėmesį sukaupus, viskas įkandama ir aišku. Stebiesi autoriaus erudicija, humanizmu ir logika, kolektyvinės bei asmeninės atsakomybės problemas nagrinėjant.

Antano Musteikio referatas "Taisyklės ir išimtys" liečia išėjusių bendravimo su tėvyne temą. Daugiau sustoja ties tarykšte literatūra, ypač vaikų. Čia gal ir kiek daugiau origi-

nalumo. Šiaip mintys gražios, sparnuotais žodžiais išreikštos, tik daugelį kartų visur skaitytos.

Antanas Saulaitis, SJ, rašiny, pavadintame "Lietuviškos veiklos ateities perspektyvos", dėsto kunigo ir jaunimo auklėtojo mintis apie lituanistinį auklėjimą išėjivioj. Pateikia keletą schemų, kur tuo pačiu numeriu vienaip reiškiami žodiniai dėsniai ir kiek kitaip veikla bei gyvenimu remiamos išvados, arba vėl veiklos dėsniai ir kiek kitaip formuluojamos formos, arba asmeniškų vertybių siekiai-tiksčiai, versus priemonės-būdai. Rašinys-referatas įdomus, bet jo nagrinėjimas reikalauja nepaprasto atidumo ir įtampos. Be abejo, tai didžiai vertingas skaitinys jaunimo auklėtojam — pedagogam.

Pereitam numery išspausdinęs Tomo Venclovos paskaitą, redaktorius pažadėjo išspausdinti ir diskusijas. Jų susidarė apie 11 puslapių. Jos beveik taip pat įdomios, kaip pati paskaita. T. Venclova dabar taikliai atsako į dr. A. Geručio, dr. Štreifelienės, dr. K. Girniaus, dr. K. Čeginsko, p. Kaplano, V. Banaičio, Algio A. Regio pastabas bei paklausimus.

Iš smulkesnių straipsnių bei reportažų pats įdomiausias yra

P. Algio Raulinaičio "Vlikas sunkumuose". Tai reportažas Vliko seimo Chicagoj dalyvio, išgyvenusio visas Vliko skandin-tojų machinacijas. Operuojama pavardėmis ir kai kurių pareiškimų citatomis. Už šį reportažą aš siūlyčiau premiją, nes jis pasitarnaus istorijai. Įdomios, nes originalios ir Zenono Pruso "Pastabos dėl LFB credo". Jis pasmerkia Credo peršamą socialinę demokratiją, pats pasisakydamas už kapitalizmą.

Poros puslapių rašinio antraštėj dr. Jonas Grinius klausia, ar "Perdaug lietuvių jaunimo organizacijų?" Ar perdaug, aiškaus atsakymo neduoda, tik visu kūnu užgula Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą, bardamas už skautų, ateitininkų ir kitų veiklos duplikavimą ir siūlydamas IV PLJ kongrese ją, PLJ Sąjungą, reformuoti. Vt.Vt. labai palankiai rašo apie prof. V. Vardžio knygą "The Catholic Church, Dissent and Nationality in Soviet Lithuania".

Vedamasis (kaip gerai, kad tik vienas!) "Kodėl taip įvyko?" iškelia dabartinį Vliko nuosmūį. Parašyta kondensuotai ir logiškai. Kad ir ne su viskuo sutinkant, verčia gerokai susimąstyti.

PAKEISTA PLB KONSTITUCIJA

Detroit, Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės konstitucijos keitimo komisija gegužės 31 tikrino PLB V-ojo seimo narių korespondencinio balsavimo rezultatus dėl formalaus Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos įjungimo į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Posėdy dalyvavo komisijos pirm. Vytautas Kutkus, sekr. Jonas Urbonas ir narė Violeta Abariūtė bei PLB valdybos vardu pakviesti stebėtojai — PLB kontrolės komisijos narys dr. Adolfas Damušis ir JAV LB Detroito apylinkės valdybos pirm. Algis Rugienius.

Patikrinus pagal V-ojo PLB seimo narių sąrašus, rasta, kad korespondenciniame balsavime dalyvavo 99 iš 129 V-ojo PLB seimo narių. Balsavo šių kraštų seimo nariai (skliausteliuose pažymėtas balsavusiųjų skaičius): Argentinos (6), Australijos (4), Belgijos (1), Brazilijos (7), Didžiosios Britanijos (4), JAV (39), Kanados (11), Kolumbijos (1), Naujosios Zelandijos (2), Prancūzijos (1), Šveicarijos (2), Urugvajaus (3), Vakarų Vokietijos (4), Venecuelos (3), PLB valdybos (9), PLB garbės teismo (1) ir PLB kontrolės komisijos (1).

Suskaičiavus balsus, rasta, kad už pasiūlytus konstitucijos pakeitimus balsavo 93, prieš — 2, susilaikė 1 ir 3 balsai negaliojo.

PLB konstitucijos 17 straipsnis sako, kad PLB konstitucijai keisti reikalinga kvalifikuota dauguma, tai yra du trečdaliai sesijoj užsiregistravusių atstovų. Kadangi balsavime dalyvavo 99 seimo nariai, todėl du trečdaliai yra 66 balsai, o už konstitucijos pakeitimą balsavo 93 seimo nariai. Tokiu būdu PLB konstitucijos keitimo komisijos paruoštas korespondenciniam balsavimui projektas yra priimtas ir galioja nuo 1979 gegužės 31.

Pagal pakeistą konstituciją PLJS pirmininkas arba PLJS valdybos paskirtas atstovas įeina į PLB valdybą, o kraštų Lietuvių Jaunimo Sąjungų valdybų pirmininkai turi balsavimo teisę Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime. PLB garbės teismas ir PLB kontrolės komisija tampa ir PLJS garbės teismu ir kontrolės komisija.

PLB konstitucijos keitimo komisija dėkoja visiems V-ojo PLB seimo nariam už pareiškimą savo nuomonių bei už gausų balsavimą, o PLB valdybai, PLJS valdybai ir PLB garbės teismui už glaudų bendradarbiavimą.

PLB Konstitucijos Keitimo Komisija

Už lietuvišką knygą ir spaudą lietuviai tiek daug kovojo ir kentėjo. Dabar lietuviška knyga stovi ir dulka kioskų lentynose, laukdama, kol kas ją nupirks.



July 4th

We thank
Tadas Kosciuska, of Lithuanian descent,
and all Lithuanians who made
American Independence possible.



The Republican Party

Daytona Beach, Fla.

Gražioj Daytona Beach vietovėj ir apylinkėse — Deltonoj, Palm Coast, Ormond Beach — kasmet vis daugiau ir daugiau įsikuria lietuvių šeimų. Glaudesniai bendravimui ir kultūrinei veiklai reikštis buvo įsteigta Daytona Beach ir apylinkių Amerikos lietuvių klubas, kuriam dabar vadovauja aktyvus visuomenininkas Antanas Kašuba. Klubas ruošia Vasario 16, Motinos ir Tėvo dienų bei tautos švenčių minėjimus. Reikalui

ištikus, klubo nariai savo aukomis paremia mūsų bendrinių veiksmų veiklą, o š.m. gegužės 5 surengtame Motinos dienos minėjime buvo paremtas ir VI pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, iš klubo kasos paskiriant 25 dol. ir aukomis 95 dol.

Motinos dienos minėjime pramogą, Lietuvos motinos vaidmenį amžių sąvartoj ryškinančią kalbą pasakė klubo sekretorė dr. Serafina Sukarevičienė, o programą pajavairino Angelė Kašubienė, paskaitydama tai dienai skirtų eilėraščių.

Po Motinos dienos minėjimo įvyko bendri pietūs ir po to klubo susirinkimas, kuriame buvo priimti klubo įstatai ir aptarta tolimesnė veikla. Minėjimui ir susirinkimui vadovavo valdybos pirmininkas Antanas Kašuba.

Patarnaus lietuviams

Iki šiol lietuviai, norėdami šioj kolonijoj įsigyti nuosavybes, naudojosi kitataučių patarnavimu. Paskutiniaisiais metais Daytona Beach Community College specialų nekilnojamo turto pardavimo kursą baigė ir du lietuviai — Juozas Bartkus ir Algirdas Alksninis.

Juodu dirba didelėse nekilnojamo turto pardavimo įstaigose. Yra gerai išstudijavę šios apylinkės nuosavybių kainas, rajonus, nuosavybių kaitą, puikiai žino visas įsikūrimo galimybes ir mielai padeda lietuviams, norintiems šioj kolonijoj įsikurti.

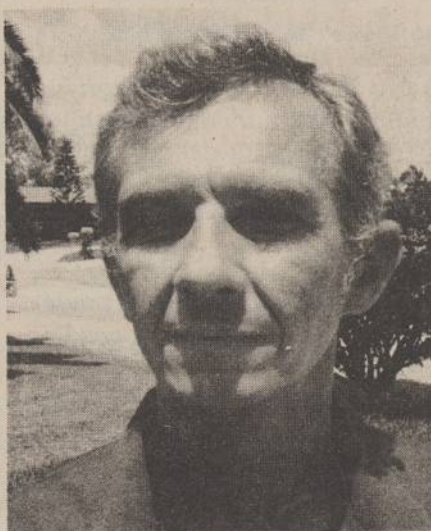
Algirdas Alksninis augina gausią mokslus einančią šeimą. Čia atvyko prieš pusantų metų iš New England apylinkių. Apie devynerius metus tarnavęs JAV laivynė, dirbęs fabrikuose, turėjęs su partneriu lempų fabrikėlį. Tarnaudamas kariuomenėj, yra apkeliavęs Pacifiką, Atlanto vandenynus ir Viduržemio jūrą, yra baigęs giliųjų jūrų nardymo mokyklą ir specialią karininkų mokyklą. Sėkmingai kuriasi šioj augančioj — lietuvių — kolonijoj, drauge padėdamas ir lietuviams.

Daytona Beach privalumai

Žiaurios žiemos šiaurėj ne vieną verčia pagaltoti apie geresnes gyvenimo sąlygas. Daugelio dėmesys krypta ir į Floridą. Daug kas laiškais ir žodžiu teiraujasi apie Daytona Beach ir apylinkes.

Ši vietovė yra labiau į Floridos šiaurę, ant pat gražaus Atlanto kranto. Miestas sparčiai auga. Modernūs viešbučiai, moteliai, daugiabučiai namai kelerių metų laikotarpy pakeitė šios vietovės vaizdą iš pagrindų. Moderniausi prekybos centrai, universitetas, ligoninės ir ypač gražus paplūdimys vilioja daugelį ne tik nuolatiniams apsigyvenimui, bet ir turizmui.

Čia vyksta garsiosios automobilių ir motociklistų rungtynės,



Algirdas Alksninis

o kas nori, gali gėrėtis ir šunelių bėgimais.

Pats miestas turi daug žaliųjų augmenijos, neperkrautas.

Iki šiol nuosavybių kainos buvo tikrai žmoniškos, nors ir dabar dar už 50-60,000 dol. galima geroj vietoj, arti Atlanto, įsigyti naujus namus. Vyresnio amžiaus žmonėms tai patogi vieta, nes čia yra visos reikalingos ir net autobusu pasiekiamos įstaigos — gydytojai, ligoninės, prekybos centrai, bankai. Na, ir poilsui, pasivaikščiojimui, maudymuisi tikrai įspūdingas Atlantas.

Galvojant apie Floridą, Daytona Beach vietovė su savo apylinkėmis — Deltona, Ormond Beach, Palm Coast — įsidėmėtina.

Ko čia trūksta?

Būtų gera, kad šioj kolonijoj apsigyventų lietuvis dviasiškis ir kad šios kolonijos lietuvių galėtų dažnesnėm progom susiburti dvasiniams susikaupimui. Būtų gera, kad turėtume ir praktikuojančių lietuvių gydytojų arba vieną kitą pasitraukusį į po-

LAWRENCE, MASS.

Baigė mokyklą

Šv. Pranciškaus bažnyčioj birželio 8 šešiolikai šios parapijos mokyklos aštuntą skyrių baigusieji mokinių buvo suriuošę pamaldos. Išdalinti pažymėjimai. Be klebono kun. A. Janišo, kalbėjo ir miesto burmistras Le Febre.

Mokykla uždaro

Šv. Pranciškaus parapiinė pradinė mokykla šią vasarą uždaro. Veikė nuo 1956. Tais metais, klebonu esant prel. Pranciškui M. Juriui, pasitaikė pirkti netoli nuo bažnyčios iš miesto švietimo įstaigos labai pigia kaina buvusį miesto mokyklos namą. Taisyti reikėjo stogą, lubas, gindis ir kai ką daugiau. Paskviesta mokyklai vadovauti iš Brocktono Jėzaus Nukryžiuotojo seserys. Nupirkta šalia mokyklos seserim gyventi namas. Dabar parapija nebepajėgia tos mokyklos išlaikyti, uždaro.

J. Sk.

ilsį, bet padedantį lietuviams, besirūpinantiems savo sveikata.

Būtų gera, kad klubas turėtų pastovesnę nuolatiniams susibūrimui vietą, kur dažniau galėtų susiburti ne tik oficialiems susirinkimams, bet ir socialiniams pabendravimui. Tais reikalais, manom, šios kolonijos lietuviai ir klubas domisi. Svarbu, kad lietuviai laikytųsi galimai daugiau glaudesnėj lietuviškoj šeimoj, o tada, kad ir mažosės salelėse, galėtų klestėti ir kultūrinis gyvenimas.

Žinoma, keisti gyvenamąją vietą reikia tik susidėjus aplinkybėms, bet šiaip reikėtų laikytis prie senųjų lietuviškųjų kolonijų, kur jau yra įsteigti didieji lietuviškieji kultūros ir visuomeninės veiklos centrai.

Jurgis Janušaitis



Leidiny apie sporto veiklą

1978 Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių organizacinis komitetas, norėdamas šį sportinį įvykį užfiksuoti ateičiai, buvo numatęs išleisti specialų leidinį. Deja, dėl laiko, taktininkų ir medžiagos stokos pasidarė fiziškai neįmanoma šį sumanymą įvykdyti prideramame lygtyje, o silpnės kokybės, paskubomis paruošto leidinio buvo atsakyta.

Žaidynėms praėjus, organizacinis komitetas rezervavo lėšas tokio leidinio išleidimui finansuoti. ŠALFASS-gos centro valdyba pasisūlė imtis iniciatyvos dar didesniai darbai, būtent, išleisti leidinį knygos pavidale, apimančią visos lietuvių išeivijos sportinę veiklą, ypatingai 1945-80 laikotarpiu.

Leidinio turinį sudarytų pagrindiniai skyriai:

a) Organizacinė ir varžybinė lietuvių išeivijos sportinė veikla įvairiuose kraštuose (Vokietijoje, JAV-se, Kanadoj, Australijoje, P. Amerikoje ir kt.).

b) Sportinės išvykos (P. Amerika, Australija, Europa).

c) Pavienių iškiliųjų lietuvių sportininkų ar vienetų pasireiškimai paskirų kraštų sportiniame

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

Po 12 dol. — A. Grig, Jamaica, N.Y., L. Tiškus, Clearwater, Fla.

8 dol. — K. Prapuolenis, Worcester, Mass.

Po 7 dol. — W. Shereika, Livingston, N.J., P. Bagdžiūnas, Jamaica Hill, N.Y., A. Zavadzka, New London, Conn., kun. J. Ruokis, Waterbury, Conn., J. Butkus, Bridgeport, Conn., A. Kantakevičius, Richmond Hill, N.Y., V. Barius, Bridgeport, Conn., J. Shatas, Waterbury, Conn.

Po 5 dol. — L. Simonaitienė, Hartford, Conn., M. Jokūbaitė, New Haven, Conn., S. Levanas, Waterbury, Conn., S. Yermaskis, Holbrook, N.Y., A. Kauras, Gulfport, Fla.

4 dol. — H. Petniūnas, Richmond Hill, N.Y.

Po 2 dol. — E. Jurevičius, New York, N.Y., A. Gedmintas, Delhi, N.Y., M. Kairys, N. Providence, R.I., U. Varnackas, Los Angeles, Calif., V. Gedminas, Worcester, Mass., A. Ignaitis, Brooklyn, N.Y., Peters, Ozone Park, N.Y., W. Butik, Homestead, Pa., F. Kašėta, Brockton, Mass., A. Brazdžionis, Oakville, Conn., S. Baltauskas, W. Hartford, Conn., J. Bastys, Peeks-kill, N.Y., A. Ustjanas, W. Hartford, Conn., C. Vilnis, St. Petersburg Beach, Fla., A. Savokaitis, No. Brunswick, N.Y., M. Patrick, Milton, N.J.

1 dol. — A. Dzimidis, Waterbury, Conn.

Visiem aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

gyvenime ir tarptautinėj sporto arenoje.

d) 1978 Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse Toronte, Kanadoj.

Sėkmingesniais šio užsimojimo vykdymui ŠALFASS-gos centro valdyba pakvietė žinomą sporto darbuotoją Sigitą Krašauską iš Toronte sutikti įeiti į centro valdybą vicepirmininko pareigoms, specifiskai rūpintis šiuo leidiniu ir aplamai lietuviško spausdinto sportinio žodžio reikalais. S. Krašauskas kvietimą priėmė ir š.m. vasario 16 buvo oficialiai kooptuotas.

Sigitas Krašauskas turi didelę patirtį lietuviško sporto administraciniame darbe. Nuo 1965 iki 1971 buvo ŠALFASS-gos centro valdybos pirmininku. Aktyviai reikišias sportinėmis temomis lietuviškoj spaudoj. Jo adresas yra:

Sigitas Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ont., M6S 4R5, Canada. Telefonas: 416 766-5367.

ŠALFASS-gos Centro Valdyba

IŠLEISTOS SPALVINIMO KNYGĖLĖS

Yra išleisti du sąsiuviniai (po 32 puslapius kiekvienas), pavadininti "Mano lietuviška spalvinimo knyga" (My Lithuanian Coloring Book).

Paaškinamieji tekstai — dviem kalbom, kad knygelėm galėtų naudotis ir lietuviškai nekalbantieji. Kiekvienas paveikslukas vaizduoja kurį nors mūsų tautai ar valstybei reikšmingą istorinį ar etnografinį dalyką, taip, kad bespalvindamas vaikas turėtų nuolatinės progos mokytis apie savo tėvų kraštą, įsivairinti elementariusius jo istorijos ir kultūros simbolius.

Redagavo: Mykolas Drunga ir Gintaras Karosas. Piešė: Danas. Išleido: Baltic Enterprises, P.O. Box 8241, Boston, Mass. 02114. Tel. (617) 269-4455.

Kaina — po 2.50 dol., persiuntimas — po 25 centus už knygelę. Gaunama ir Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

SUVENYRAI

Automobiliams lipinukai (decal), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuota Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vytim, lipinama išorėj. Kaina po 1 dol. Lipinukai 1978 Sporto-Dainų šventės atminimui su Gedimino stulpais, vidiniai-išoriniai po 1.50. Lipinukas išorėj LABAS kaina 1 dol. Lipinukas su Lietuvos Vytim ir trispalve SVEIKAS kaina 1.50 ir L.T. Lietuva 2 dol.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — kaina 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — kaina 2 dol.

Baltiniai (T-Shirts) su Lietuvos trispalve ir Vytim su užrašu LITHUANIAN POWER. Vaidin: M 6-8, L 10-12, XL 14-16. Suaugusiems: S 34-36, M 38-40, L 42-44, XL 46-48. Su persiuntimu 5 dol.

Rankšluosčiai su įvairiais įrašais po 20 dol. Odos dirbiniai: albumai, knygutės, piniginės bei medžio dirbiniai (inkrustuoti), gintaro žiedai bei karoliai.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviškų pokalbinių plokštelių su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas, parengtas — 6 dol.

Persiuntimas 50c. Graži dovaną jaunimui ir suaugusiems visokioms progoms. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

Visos šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos plokštėlės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSI LEIDINIAI

V. Bražėnas, Šamokslas prieš žmoniją. Kaina 3 dol.

A. Bagdonas (red.), Lietuvos policija. Kietais viršeliais kaina 6 dol.

Dr. A. Gerutis, Petras Klimas. Kaina 10 dol.

P. Jurgėla ir P. Jurkus, Gen. P. Plechavičius. Monografija su kietais viršeliais. Kaina 10 dol.

Aleksandras Pakalniškis, Studento dienoraštis. 284 pusl. Lengvo stiliaus skaitymai. Kaina 5 dol.

Mirga Gimiuvienė, Senojo bokšto paslaptis. 150 pusl. Skaitymai vaikams. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Jonas Balys, Lietuvių kalendorinės šventės. Lietuvių tautosakos lobynas VII. Tautosakinė medžiaga ir aiškinimai. 160 pusl. ir 10 pusl. iliustracijų. Kaina 6 dol.

A. Rūgytės Zanavykija, I tomas. Kietais viršeliais 15 dol., minkštais 12.50 dol.

V. Pietario Algimantas. Istorinė apysaka. Pirmoji ir antroji dalis vienoj knygoj. 9 dol.

P. Klimas, Iš mano prisiminimų. 12 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio apskrities partizanai. II dalis 7.50 dol.

J. Kralikauskas, Įkaitė Vilniaus akmenys. Premijuotas romanas. 5 dol.

M. Čapkauskas, Palyginimų žodynas. 7 dol.

Dr. Gr. Valančius, Žemaičių Didysis. Vysk. M. Valančiaus monografija, dvi dalys — po 12 dol.

L. Šimkutė, Antrasis ilgesys. Poezijos rinkinys, 5 dol.

Henrikas Nagys, Prisijaukinti sakalų. Poezijos rinkinys, 6 dol.

Persiuntimui pridedama 50c.

Šios bei kitos lietuviškos knygos ir lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Kur bėga Šešupė. Išleido "Skudutis" V. Vokietijoje, 10 dainų ir 8 giesmės įdainavo ir įgiedoję muzikos meno darbuotojų būrelis. Solistai: R. Daunoras, V. Hermanaitė, B. Gailiutė-Spies, K. Senkus, V. Hermanienė. Kaina su persiuntimu 9 dol.

Penktoji lietuvių dainų šventė. Dviejoje plokštelėse užrašytas 1978 Toronte įvykusios šventės repertuaras. Dainuoja jungtinis ir kiti chorai su orkestro ir pianino palyda. Su persiuntimu abi plokštelės tik 15 dol.

Nerija, Clevelando mergaičių įdainuota 14 lietuviškų dainų. 7 dol.

Jūros paslaptys, lietuviškos lengvos muzikos rinkinys iš Lietuvos. 12 įdainuotų dainų. 7 dol.

Touring Lithuania. 10 lietuviškų dainų. 6 dol.

Kur tas šaltinėlis? 27 lietuviškos dainos dainavo plokštelėse. Duetas įdainavo Edmundo Kuodis ir Jonas Girijotas. Išleido prof. J. J. Stukas. Kaina su persiuntimu 15 dol.

Dievui ir tėvynei, Lietuvių tautinio meno ansamblis Čiurlionis gieda lietuviškas komp. A. Mikulskio mišias bei giesmes su kanklių orkestro palyda. 8.00.

Skamba skamba kanklės, tautinio meno ansamblis Čiurlionis kanklių muzika. Solo dainuoja I. Grigaliūnaitė. 7.00.

Vaidilų kanklės, Lietuvių tautinio meno ansamblio Čiurlionis kanklėmis įgrota 10 melodijų. Dalyvauja solistė I. Grigaliūnaitė. 7.00.

Persiuntimui pridedama 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos plokštelės, suvenyrai, knygos gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1979 VISIT LITHUANIA, MUNICH & ROME 1979

(Audience with Pope John Paul II. Group to be specifically mentioned by the Holy Father. Audience arranged courtesy of Lithuanian College, Rome. Accommodations in Rome at Villa Lithuania)

TOUR NO.	DEPART N.YORK	RETURN N.YORK	CITIES/NIGHTS	TOTAL INCL. AIR FARE
304	August 15	August 29	Vilnius 5, Moscow 2 Munich 2, Rome 4	\$1430
305	Sept. 19	Sept. 28	Vilnius 5, Moscow 2 Helsinki 1	\$895

Cost per person, double occupancy; add \$3 US departure tax; tour director will accompany tours with minimum 30 participants

Reservations/Information:
UNION TOURS, INC.
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016

Jerry Zaborowski
Tour Manager



SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES

Yes, I am interested in yourdeparture

Name

Address, City, Zip

Phone No.

DARBININKAS



Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Pranciškonų spaustuvė nuo liepos 9 pradeda trijų savaičių atostogas, iki liepos 30. Nauji darbai nepriimami, bus spausdinami tik įsipareigoti biuleteniai, renkamas Darbininkas. Darbininkas išeis normaliai nusistovėjusia tvarka, trečiadienį popietį jis vežamas į paštą.

Kun. Pranas Raugas, Apreiškimo parapijos klebonas, po sunkios ir ilgos ligos mirė 1978 birželio 29. Palaidotas liepos 3 Šv. Jono kapinėse. Buvo 64 metų amžiaus. Ilgą laiką dirbo lietuvių parapijoje, nuo 1971 dirbo Apreiškimo parapijoje Brooklyne. Parapičiai ir artimieji, minint jo mirties metines, prašomi pasimelsti.

Kennebunkporte lietuvių diena bus liepos 1. Iškilmingos mišios 11 val. Meninė programa 4 v. popiet. Dainuoja Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras iš Brocktono, diriguoja kompozitorius Julius Gaidelis. Tautinius šokius šoka Bostono tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška.

Putname lietuvių diena bus liepos 22. Iš New Yorko organizuojamas autobusas. Registruotis Darbininko administracijoje ir pas Marytę Šalinskię.

Skulptorę Eleną Kepalaitę paminėjo Lietuvių Dienos gegužės mėn. numeryje. Įdėtos kelios jos skulptūrų nuotraukos.

Apie dail. Eduardą Krasauską, kurį prisimename šiame Darbininko numeryje, medžiagą parūpino dail. Česlovas Janušas ir pašto ženklų rinkėjas Kazimieras Matuzas. Abu jiedu palaiko ryšius su velionio šeima.

Registracija į moksleivių, jaunųjų ir jaunučių ateitininkų stovyklą vyksta dabar. Stovykla bus rugpjūčio 12-25. Visos registracijos anketos išsiuntinėtoms tiems, kurie jų prašė, ir tiems, kurių vardai yra rengėjų sąrašuose. Nors pasakyta, kad registracija tęsis iki rugpjūčio pradžios, siūloma visiems kuo greičiausiai užsiregistruoti, nes stovyklautojų skaičius bus apribotas. Vėlai užsiregistravusiems vietos negarantuojamos. Dėl kitų informacijos ir registracijos anketos reikalų galima kreiptis į Jūrą Viesulienę, 333 Bickley Rd., Glenside, Pa. 19038, tel. 215 885-3122. Arba Danutę Norvilaitę, 19 Chestnut St., Brooklyn, N.Y. 11208, tel. 212 827-2629.

Per WQXR radiją — The New York Times radiją birželio 21 po 12 val. vidurnakčio žinių buvo pasikalbėjimas apie New Yorko miesto biblioteką, jo lešas. Pasikalbėjimo metu buvo prisimintas lietuvis Ratke, kuris bibliotekai paliko nemažas pinigų sumas. Buvo aiškiai pasakyta, kad jis lietuvis, kad iš šios bibliotekos jis sėmėsi sau žinių.

Kun. Kazimieras Pugevičius, Liet. Religinės Šalpos reikalų vedėjas, išvyko dviem savaitėm į jaunimo stovyklas, kur jis eis kapeliono pareigas.

Kun. Juozas Čekavičius, kurį laiką sunkiai sirgęs, mirė birželio 26, antradienį, 10 v.r. Velionis buvo gimęs 1909 rugpjūčio 29, baigęs Vilkaviškio kunigų seminariją, kunigu įšventintas 1940 birželio 9, čia dirbo įvairiose lietuvių parapijose.

N.Y. vyrų choras Perkūnas sezono užbaigimą rengia birželio 29, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židinio mažojoje salėje. Visi choro nariai prašomi dalyvauti su žmonomis.

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn., liepos 22. Autobusas išeina sekmdienį 6:30 val. ryto nuo pranciškonų vienuolyno (Kultūros Židinio), 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207 — 7 val. sustoja prie Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Kelionė asmeniui 17 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis Darbininko administracijoje — tel. 827-1351 arba pas M. Šalinskię — tel. 296-2244. Gautas modernus ir patogus kelionei autobusas. Dėl benzino trūkumo negali vykti automobiliais raginami pasinaudoti ekskursijos autobusu. Atsiradus didesniai keleivių skaičiui, bus išnuomoti du autobusai.

Talkos komitetas, kuris talkino VII-tam Lituanistikos Instituto suvažiavimui Kultūros Židiny, posėdžiavo birželio 25. Buvo apžvelgti visi organizaciniai darbai ir padaryta apyskaita. Komitetas baigė darbą su 404 dol. pelnu. Pelnas bus pasiūstas Lituanistikos Instituto pirmininkui prof. R. Šilbajoriui. Komitetas buvo sudarytas iš LB apygardos valdybos narių ir LB darbuotojų. Į jį įėjo: LB apygardos pirmininkas ir Talkos komiteto pirmininkas Aleksandras Vakselis, nariai — kun. dr. V. Jaskevičius, SJ, Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, Kazimieras Bačasukas, Aloyzas Balsys, Paulius Jurkus, Vincas Padvarietis.

Sofijai Plechavičienei, Dobbs Ferry, N.Y., Darbininko administracija dėkoja už 20 dol. auką.

Ieškomas administratorius Kultūros Židiniui. Pagrindinės pareigos: administravimas, ūkvedyba, švaros palaikymas. Alga pagal susitarimą. Nemokamas butas Kultūros Židinio rajone. Suinteresuoti prašom kreiptis į Lietuvių Kultūros Fondo valdybą: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Telef. 235-5962.

Parduodamas 3 šeimų namas Woodhavene, netoli parko, atskiras, 14 kambarių, graži vieta. Skambinti: 296-7322 arba 847-5522.

Išnuomojami 5 kambariai su vonia antrame aukšte, Miller Ave., netoli Kultūros Židinio. Skambinti 235-0706.

Išnuomojamas kambarys moteriai prie parko Woodhavene. Galima laisvai naudotis virtuve. Skambinti 441-1215.

Kviečiame visus birželio 30, šeštadienį, 8 val. vak., į nepaprastą meninę skaidrių programą, pavadintą "MANOJI LIETUVA". Sukurta profesionalo kinematografininko Perkūno Kruonio. Programa tęsis vieną valandą su įrekoruota poezija ir liaudies muzika. Ši programa yra sudaryta iš trijų dalių: apie Lietuvos istoriją, vaizdai iš šeimos gyvavimo, Lietuvos gimtinė ir architektūrinis grožis. Po programos bus bufetas, baras ir muzika.

Programa įvyks Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa. Pajamos skiriamos remti atstovams į IV-tąjį pasaulio jaunimo kongresą.

Vakarą ruošia Philadelphia ir Pietinės New Jersey Lietuvių Jaunimo Sąjungos Skyrius.

Lietuvių Atletų Klubas sporto stovyklos registracija pratęsiama iki birželio 30. Kas yra suinteresuotas leisti vaikus į šią stovyklą liepos 14-28, prašomas užsiregistruoti šiuo adresu: V. Kulpa, 84-01 101st St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Stovyklos mokestis 125 dol. — vienam vaikui už savaitę. Čekių rašyti Lithuanian Athletic Club vardu.

Pavergtų Tautų Savaitė šiemet bus minima liepos 15-22. New Yorke minėjimas vyks liepos 15. 9 val. ryto renkamas prie 59th St. ir 5th Avenue. Po to vyksta organizuotai į Šv. Patriko katedrą. Mišios katedroje 10 val. Po mišių paradas į Central Park Mall (Band Shell prie 72nd St.). Ten vyks oficialių asmenų pareiškimai ir įvairių tautinių grupių meninė programa. Visus kviečia pavergtų tautų komitetas.

Ona Gutmanienė, gyvenusi Woodhavene ir sulaukusi 67 m. amžiaus, mirė birželio 24. Paliko brolių L. Jurkūną ir kitus gimines. Jos vyras mirė prieš keletą mėnesių. Abu palaidoti Cypress Hills kapinėse.

L.K.V.S-gos Ramovė New Yorko skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Vincas Savukynas, 74-25 85th Rd., Woodhaven, N.Y. 11421, sekr. Alfonsas Samušis, ižd. dr. Eugenijus Noakas, Kultūros reikalų vadovas Jurgis Šližys. Kontrolės komisija: pirm. Juozas Vilpišauskas, 348 Stanhope St., Brooklyn, N.Y. 11237, vicepirm. Liudas Tamoliškis, sekr. Jurgis Zabalskis.

Kazimieras Podzius, Darbininko skaitytojas iš Woodhavene, sunkiai susirgo ir paguldytas Jamaica ligoninė. Podzių ir Johnsonų šeimos jam linki greit pasveikti ir grįžti į savo namus.

A. a. Irenos Sirutavičienės atminimui pagerbti Kultūros Židiniui aukoja 25 dol. ir kartu reiškia gilią užuojautą dukrai Irenai ir artimiesiems Marija, Irena ir Jurgis Okuniai.

Marytė ir Petras J. Šlapikai, gyveną Ft. Lauderdale, Fla., atšventė vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Ta proga užsukaktuvininkus mišios buvo aukojamos lietuvių pranciškonų kopijčios Brooklyne birželio 9. Sukaktuvininkai buvo sutuokti 1929 birželio 9 Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Juos sutuokė kun. Kazimieras Paulionis.

PERKŪNO CHORO SUKAKTUVINIS KONCERTAS JUOZAS STANKŪNAS

Šiemet New Yorko vyrų choro pavasarinis koncertas sutapo su choro 15 metų jubiliejaus minėjimu, kuris įvyko birželio 9 Kultūros Židiny. Tai buvo ir darbo sezono užbaigimas prieš vasaros atostogas. Vasaros karščiam ateinant, chorų veikla laikinai sustabdoma, jei nėra svarbaus reikalo. Maždaug laikomasi mokyklų mokslo metų tvarkos, nes ansambliai ar bet kokie dainos vienetai mokosi ir lavinasi panašiai, kaip jaunimas mokslo įstaigose. Dainos mone kasmet išmokstama naujų dainų, o esamos senos dainos patobulinamos, ieškant išraiškos, kuria jos įdomiau bei meniškiau būtų pateikiamos klausytojams.

Šiuo kartu Perkūno choro koncerto programa buvo įvairi. Visko po truputį buvo choras, dainininkė, pianistė ir pantomimikas. Turėjo įvairaus žanro dainų ir muzikos.

Vidury programos per du kartus pasirodė pianistė Dalia Sakaitė. Jos skambinimas — ne eilinis. Ne veltui Manhattano muzikos mokykla gegužės mėn. jai suteikė magistrės laipsnio diplomą iš fortepijono. Ji skambina temperamentingai, su užsidegimu, ypač pakilius vietas, kartais net fortissimo su kaupu. Turi gerą ritminį pajautimą, nepaprastą techniką, puikų polėkį pianui. Tačiau buvo jaučiamas trūkumas kantilenos, poetiško, fantazijos, ypač lyrinės frazės.

Pantomimikas Paulius Ra-



Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimo iškilmės Kultūros Židinyje Brooklyne. Mokslo metai baigti birželio 10. Nuotr. G. Peniko

JAUNA GYDYTOJA

Tyliai, ryžtingai žengdama aukštųjų mokslo laiptais, Rūta apvainikavo savo ketverių studijų metų darbą gydytojos diplomu Rutgers universitete 1979 birželio 1. Ji yra duklė Kotrynos Grigaitytės ir Fredo Gaudušio-Graudžio, mirusio 1969. Rūtos motina ir brolis Raimundas, pritaikomojo-komercinio meno dailininkas, gyvena New Jersey valstijoje, Rutgers universiteto kaimynystėje. Ši aplinkybė ir savųjų rūpestingumas žymiai palengvino sąlygas, besiekiant jai sunkaus medicinos mokslo. Aukšto atžymėjimo diplomas buvo "aplaistytas" Rangers klubo suruoštamame pobūvy, dalyvaujant giminėm, šeimos draugam ir bičiuliui.

Ir taip jaunikio svetainėje daugiau jaukumo suteikė Rūtos brolio Raimundo nupieštas didelis šeimos iškilnių plakatas — medicinos ženklas su Rūtos inicialais ir į juos meniškai įdekoruota lietuviškos rūtos šakelė. Visų dalyvių akys žavėjosi gražščiu kūriniu. Prie jo veržėsi fotografai, pobūvio dalyviai grupėmis ir pavieniui, norėdami "įamžinti" gražaus fono arčiau.

Išspūdingiausia ir svarbiausia dalis šio šventės buvo mamos

specialiai tai progai parašyta malda, kurią jautriai paskaitė Rūtos draugė Birutė Vaičiūnaitė. Tikiuosi, kad ir skaitytojam ji bus įdomi.

— Palaimink, Viešpatie, duoną ir vyną. Palaimink kiekvieną iš mūsų, susirinkusių į šią šventę, kur pirmiausia atiduodama pagarba Tau Pačiam.

Palaimink, Viešpatie, kaip relikviją, medicinos ženklą Rūtos rankoje, praveriant jai duris į kenčiančių pasaulį.

Tebūna jos kelias teisingumu ir meile grįstas kiekvienam žmogui, kai ji nusilenks savo pareigai šios profesijos žingsniuose.

— Amen, — atsakė susikaupę dalyviai.

Grįžkim valandėlei atgal. Baigusi gimnaziją, t.y. Benedictine Academy, pagal to meto sąlygas, Rūta ėmėsi studijuoti chemiją Douglas universitete, New Jersey. Čia mokslą baigusi pačiu aukščiausiu Phi Beta Kappa atžymėjimu, pradėjo dirbti Columbia universiteto medicinos skyriui, New Yorke. Iš čia perėjo dirbti į Merck Co., New Jersey, prie Merck Index enciklopedijos rašymo ir redagavimo. Gavusi magistrės mokslo laipsnį Northwestern universitete,



Rūta Graudušytė-Graudytė

gerai mokėdama vokiečių kalbą, išvyko į Vokietiją, į tos pačios Merck Co. Miuncheno skyrių. Ten dirbdama trejus metus ir kasmet gaudama po mėnesį vasaros atostogų, aplankė visą Europą. Tai ir buvo viena iš jos didžiųjų svajonių.

Grįžusi iš Vokietijos, 1975 pradėjo medicinos studijas, kurių troškimą nešiojo savy nuo pat vaikystės. Dabar jaunos gydytojos laukia dar trys sunkaus, įtempto darbo metai. Po trumpų atostogų ji išvyksta į Bryn Mawr ligoninę, priklausančią prie Jefferson universiteto, Philadelphia pašonėje. Ten ji atliks "Residency", ruošdamasi vidaus ligų specialybei.

Rūtos pasiektais laimėjimais, ypačiai antruoju aukštojo mokslo diplomu, šiandieną džiaugiasi visa šeima, giminės ir draugai.

Nuosirdžiai sveikiname Tave, Rūta, taip ryžtingai, veržliai ir ištvermingai užbaigusią medicinos mokslus. Linkim geriausių sėkmės ir laimės pasirinktoje profesijoje, giliai tikėdami, kad Tavo asmeny žmonija atras didelę paguodą. Telaimina Aukščiausias visus Tavo darbus!

S.V.

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atostogauti savo vasarvietėje, Kennebunkporte. Čia ideali vieta ir fiziniui, ir dvasiniam poilsiui. Pavargusias nuo darbo jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat geras maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, pasikaitos. Pranciškonų vasarvietė JAV ir Kanados lietuviams yra tapusi visokeriopu poilsiu vieta karštals vasaros mėnesiais.

Atostogavimo sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugpjūčio 3. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreipiamasi šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Tel. 207 967-2011.